

Prestigiul României

de Victor Rusu

pag. 3-a

Consilierul electronic

— Schiță științifico-fantastică —

de A. Dneprov

pag. 4-a

Masele plastice cuceresc medicina

de dr. I. Laurian

pag. 8-a

Veac nou

ORGAN AL CONSILIULUI GENERAL A. R. L. U. S.

Perspective luminoase

Milioane de oameni ai muncii de pe întreg cuprinsul țării au sărbătorit cu însuflețire ziua de 23 August, ziua eliberării patriei de sub jugul fascist — marea sărbătoare națională a poporului nostru. Nesfârșitele coloane de demonstranți, purtând în inimi bucuria uriașelor succese dobândite pe calea construirii socialismului, și-au manifestat încrederea deplină și atașamentul neclintit față de Partidul Muncitoresc Român — conducătorul înțelept al poporului pe drumul vieții noi.

De la întemeierea lui, partidul clasei muncitoare a fost farul călăuzitor al maselor, organizând lupta lor împotriva cruntei exploatare a claselor stăpînitoare și împotriva politicii acestora de trădare a intereselor naționale în favoarea monopolurilor imperialiste. Partidul a organizat lupta împotriva dictaturii militarofasciste care, după ce a acceptat odiosul dictat de la Viena, a aruncat țara în criminala aventură a războiului alături de Germania hitleristă. Fără a-și precupeți sacrificiile, comuniștii au luptat pentru organizarea rezistenței împotriva războiului nefast, propunînd tuturor forțelor antifasciste un program menit să salveze țara de la un mare dezastru.

În expunerea făcută la sesiunea solemnă a Marii Adunări Naționale consacrată celei de-a XV-a aniversări a eliberării României de sub jugul fascist, tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej a arătat că: „Infringerile hitleriste de armatele fasciste, perspectiva zdrobirii inevitabile a Germaniei hitleriste, apropierea armatei sovietice de granițele României, iar apoi ofensiva ei eliberatoare pe teritoriul patriei noastre, stîrneau panică și derută în rîndul clicii antonesciene, a aparatului ei de stat și a întregii reacțiuni din țara noastră”. Valul miniei și revoltei creștea puternic în rîndul oamenilor muncii de la orașe și sate, ca și în rîndul armatei. În aceste condiții favorabile, partidul, curățîndu-și rîndurile de elementele trădătoare și capitulante, a înfăptuit un vast program de măsuri politice și organizatorice pentru pregătirea insurecției armate. La 1 Mai 1944 a fost înfăptuit Frontul Unic Muncitoresc, pe baza înțelegerii intervenite între Partidul Comunist din România și Partidul Social-Democrat; în iunie 1944, din inițiativa partidului a fost constituit Blocul Național Democrat. Partidele „istorice” au acceptat propunerile pentru formarea Blocului Național Democrat numai atunci cînd prăbușirea dictaturii militarofasciste devenise iminentă și fără să renunțe la planurile lor reacționare. Clasa muncitoare a zdrobit, însă, toate manevrele întreprinse de aceste partide.

Victoria insurecției armate a însemnat începutul revoluției populare, avînd ca țeluri, în prima sa etapă, lichidarea rămășițelor feudale și desăvîrșirea revoluției burghezo-democratice, pentru a deschide drumul progresului economic și social. În cursul luptei pentru realizarea acestor obiective, partidul a reușit să izoleze forțele reacțiunii și să cîștige majoritatea poporului. Izgonirea guvernului reacționar în frunte cu Rădescu și instaurarea guvernului prezidat de dr. Petru Groza, cu preponderența reprezentanților clasei muncitoare, a constituit un jalon important în revoluția populară. Reformele înfăptuite, succesele obținute în însănătoșirea vieții economice, experiența dobîndită de oamenii muncii au permis eliminarea din guvern a ultimilor reprezentanți ai burgheziei și mai apoi abolirea monarhiei.

În cei 15 ani care au trecut de la actul istoric de la 23 August, oamenii muncii conduși de partid au obținut victorii politice și economice care au schimbat din temelii fața țării. Punînd la baza politicii sale de dezvoltare economică a patriei teza leninistă conform căreia socialismul poate fi construit numai pe baza marii industrii mecanizate, partidul a stabilit cu o clarviziune deplină și cu o perspectivă pe deplin justificată de istorie principalele obiective ce trebuiesc realizate în acest scop. Pe harta economică a țării au apărut 138 de fabrici și uzine noi, iar alte 300 au fost reutilitate cu agregate moderne. Au fost create ramuri industriale noi, inexistente în trecut.

Dezvoltarea industriei, întărirea regimului democrat-popular și alianța muncitoresc-tărănească au permis să se obțină succese impresionante și în reorganizarea socialistă a agriculturii. Sectorul socialist dispune astăzi de peste 70 la sută din suprafața arabilă a țării și cuprinde circa 70 la sută din totalul gospodăriilor țărănești. A fost astfel realizată înainte de termen sarcina trasată de Congresul al II-lea al P.M.R. potrivit căreia pînă la sfîrșitul anului 1960 sectorul socialist al agriculturii trebuie să fie preponderent ca suprafață și ca producție marfă.

Ca urmare a acestor succese, partidul și guvernul au putut să ia măsurile necesare pentru sporirea continuă a salariului real al muncitorilor și al tuturor categoriilor de salariați, pentru creșterea veniturilor țărănimii muncitoare, pentru construcția de locuințe și alte realizări importante cu caracter social-cultural.

Întreaga activitate constructivă, desfășurată în țară coincide pe deplin cu politica externă de pace și colaborare între țări pentru care militează cu consecvență partidul și guvernul nostru. Poporul român, alături de toate celelalte popoare din lagărul socialist, în frunte cu Uniunea Sovietică, luptă cu hotărîre pentru aplanarea problemelor litigioase pe cale pașnică, — pentru stabilirea unor relații între țări în care să fie exclusă posibilitatea războiului. În acest cadru, el salută călduros apropiatul schimb de vizite dintre conducătorii guvernelor U.R.S.S. și S.U.A., dorind ca ele să se încheie cu rezultate favorabile, așteptate de întreaga omenire iubitoare de pace.

Ziua de 23 August a constituit o puternică manifestare a atașamentului poporului nostru față de cauza păcii și socialismului. Umăr la umăr cu toate celelalte popoare ale lagărului socialist, solidare în lupta pentru o viață pașnică și pentru atingerea înaltelor țeluri comune, poporul nostru pășește înainte, spre noi victorii.

Belșug...

Anul XV

28 AUGUST 1959

12 PAGINI, 1 LEU

34
(754)

Unul din principalele „secrete” ale activității scriitoricești a lui Vsevolod Kocetov, autorul cunoscutelor romane „Neamul Iurbinilor”, „Tinerețea e cu noi” și „Frații Eršov”, este tendința lui de a interveni activ în realitate, temperamentul lui de luptător în prima linie. Dar succesul operelor lui nu poate fi explicat, desigur, numai prin actualitatea problemelor abordate și prin atitudinea lui categorică față de viață. În acest sens e semnificativ, de pildă, faptul, că nivelul artistic al „Fraților Eršov” e apreciat chiar de oameni despre care nu se poate spune că sînt tovarăși de idei ai scriitorului. Vorbind despre „Frații Eršov”, scriitoarea americană Grace Stown a explicat: „La drept vorbind, socotesc ca o scădere a romanului orientarea lui prea vădit ideologică... Cu toate acestea ureau să arăt că este o lucrare plină de foarte mult talent. Toți eroii sînt veridici și individualizați, cei mai mulți dintre ei fiind vii și nu întrupări hipertrofiate ale binelui și răului, așa cum ar fi putut fi”.

Intrebat recent ce părere are despre problema legăturii dintre actualitatea unei lucrări și nivelul ei artistic, Vsevolod Kocetov a declarat printre altele:

— Se știe că adevărata artă se naște numai atunci cînd scriitorul trebuie să scrie neapărat opera, cînd e mînat de o nestăvilită necesitate interioară de a crea. Dar ce te poate preocupa mai puternic decît actualitatea? Încă în timpul războiului am vrut să scriu un mare roman despre apărătorii Leningradului. După victorie, am început să lucrez la acest roman în repetate rînduri, dar tot nu l-am scris, mai întîi din pricina vîstîtății materialului și apoi... Abia în 1951 l-am văzut în toate amănuntele, eroii au început să capete viață, să vorbească. Am pornit spre Casa de creație înarmat cu un oraș de hîrtii și o caligrafie cu cerneală. Dar n-am scris decît cîteva capitole... Am scris în schimb „Neamul Iurbinilor”! Impresii produse de întîlnirile cu constructorii de nave dintr-un port de la Marea Baltică s-au dovedit mai puternice decît vechile planuri... Apoi am făcut cunoștință cu directorii unui institut de cercetări științifice din Leningrad, fost muncitor, un om foarte bun pe care încercam „să-l înghîț” intriganții și carierişti. M-am gîndit să scriu despre el în ziar, drept care am început să studiez mai atent materialele, să fac cunoștință cu oamenii... Din nou m-am îndreptat spre Casa de creație să scriu despre război — și din nou cerneala și hîrtia pregătite au fost consumate pentru romanul „Tinerețea e cu noi”... Apoi am mai scris cîteva capitole și a venit anul nouă sute cincizeci și șase. Lupte ideologice acerbe împotriva revizioniştilor, călătoria în Donbas, la „Azovstal”. Așa au apărut „Frații Eršov”...

Scenă din baletul „În calea trăsnetului” pe muzică de Kara Karaev, după romanul scriitorului sud-african Peter Abrahams

O lucrare monumentală

Nu de mult a apărut volumul 51 din Marea Enciclopedie Sovietică, care a încheiat cea de-a doua ediție a acestei monumentale opere, alcătuită între anii 1949—1958. Publicarea celei de-a doua ediții a Marii Enciclopedii Sovietice constituie o contribuție indiscutabilă a oamenilor de știință sovietici la dezvoltarea culturii socialiste.

În comparație cu prima ediție (1924—1947), ediția doua a avut de rezolvat sarcini mult mai mari. A fost mult sporit atât volumul Enciclopediei (5000 de coli de autor față de 4000) cât și numărul cuvintelor-termeni (aproape 100.000 față de 65.000).

Cea de-a doua ediție a Marii Enciclopedii Sovietice este astfel cea mai mare enciclopedie modernă, atât prin volumul ei (numărul semnelor tipărite) cât și prin numărul articolelor, depășind enciclopediile britanică, americană și franceză (Larousse).

Marea Enciclopedie este o lucrare colectivă a oamenilor sovietici de știință și cultură, a activiștilor de partid și sovietici. La ediția a doua și-au dat con-

tribuția 15.820 de autori (la Enciclopedia britanică numai 4400). Din cei 9490 de autori permanenți ai Enciclopediei, 685 sînt membri plini și membri corespondenți ai Academiei de Științe a U.R.S.S. și ai academiei de științe din republicile unionale, 6.478 sînt oameni de știință și artă, profesori, doctori și candidați în științe, 417 sînt activiști cu muncă de răspundere în partid, în soviete, sindicate, consomol etc.

Se poate spune de aceea, fără exagerare, că la alcătuirea Enciclopediei au participat în calitate de autori, consultanți, recenzenți sau redactori, majoritatea oamenilor de știință sovietici.

Autorii Marii Enciclopedii Sovietice sînt oameni de știință și specialiști din mai bine de 70 de naționalități diferite, între care reprezentanți a peste 30 de țări străine. Capitolul „Radioactivitatea” a fost scris de Frédéric și Irène-Joliot Curie. Există de asemenea articole scrise de fruntași de seamă ai mișcării comuniste și muncitorești internaționale ca Dolores Ibaruri, Marcel Caclin, Wilhelm Pieck, Walter Ulbricht.

● Editura de stat pentru literatură politică din Moscova pregătește pentru tipar ediția doua a „Dicționarului diplomatic”, în trei volume.

● În noua ediție vor fi mult amplificate capitolele despre relațiile internaționale ale statelor socialiste, precum și ale țărilor din Asia, Africa și America Latină. Primul volum va apare la sfîrșitul acestui an.

● În Canada, la Montreal, s-au desfășurat lucrările celui de al IX-lea Congres internațional al botaniștilor. Delegația sovietică, care a participat la Congres, a fost condusă de acad. A. L. Kursanov, directorul Institutului de fiziologie a plantelor „K. A. Timiriazev”.

● La Leningrad au apărut două cullegeri din ciclul „Bastioane ale revoluției”. Scrise de muncitori și scriitori, lucrările care alcătuiesc cele două cullegeri semnifică o reluare a activității, întrerupte de război, de întocmire a unei istorii a fabricilor și uzinelor din Leningrad.

● Studioul de filme documentare din Leningrad a turnat un nou film documentar în culori. Este vorba de filmul „În spirit comunist”, consacrat eroismului în muncă al Valentinei Gaganova.

● În Editura Academiei de Științe a U.R.S.S. a apărut volumul 67 din seria „Moștenirea literară”. Lucrarea, consacrată democrațiilor revoluționari, cuprinde o seamă de materiale prețioase inedite despre Cernișevski, Dobroliubov, Saltikov Șcedrin, Șcapov etc.

● Comisia pentru editarea documentelor diplomatice de pe lângă Ministerul Afacerilor Externe al U.R.S.S. a publicat volumul III din ciclul „Documente ale politicii externe a U.R.S.S.”.

Volumul cuprinde materiale din perioada 1 iulie 1920 — 18 martie 1921, din care mai bine de jumătate au fost publicate acum pentru prima oară.

● Institutul de literatură „Ianka Kupała” de pe lângă Academia de Științe a R.S.S. Bielorusse pregătește o istorie a literaturii sovietice bielorusse, în două volume.

● Compozitorul sovietic Ivan Dzerjinski, autorul mai multor opere valoroase printre care „Pe Donul liniștit” și „Pămînt destelenit”, lucrează acum la o nouă operă inspirată tot după o lucrare de Mihail Șolohov. Este vorba de „Soarta unui om”, după nuvela cu același nume.

● În ultimul ei număr, revista sovietică „Inostrannaia literatura” consacra cîteva pagini literaturii și artei românești. Printre cărțile recenzate, se numără ciclul de „Opere” de Mihail Sadoveanu, și romanele „Rădăcinile sint amare” de Zaharia Stancu și „Să nu fugi singur prin ploaie” de Al. I. Ștefănescu. La rubrica arta plastică este prezentat pictorul Corneliu Baba.

● În Ceylon s-a deschis o expoziție a cărții sovietice, la care sînt prezentate 1600 de cărți. În cuvîntul de deschidere, primul ministru al Ceylonului S. Bandaranaike a subliniat rolul pe care l-a avut și-l are Uniunea Sovietică în dezvoltarea culturii universale.

● Recent, în Olanda a apărut un volum intitulat „Piese și proza lui A. S. Pușkin”. Într-o recenzie elogioasă, criticul Helma Wolf Katz subliniază că apariția volumului este un eveniment îmbucurător în viața culturală a țării.

UN STUDIU SOVIETIC DESPRE ENESCU

Printre cei cîteva muzicieni sovietici aflați astăzi în viață și care s-au bucurat de prietenia, anturajul și atmosfera intimă a lui George Enescu, se numără și B. Kotlearov, autorul studiului „Arta interpretativă a lui George Enescu”, publicat în volumul „Probleme ale artei interpretative muzicale” (Moscova, Muzgiz 1958). Pentru muzicologul enescosc al literaturii muzicale enesciene, studiul lui B. Kotlearov constituie nu numai un izvor de documente inedite, dar chiar o reușită încercare de sinteză a moștenirii creatoare a lui Enescu — violonistul, pianistul, dirijorul și pedagogul.

Precedat de două „motto-uri semnificative (unul al lui Enescu și altul al lui Pablo Casals), studiul începe cu o scurtă schiță biografică, bine documentată, ce se oprește special asupra momentelor de însușire a tehnicii interpretative. Kotlearov subliniază mai ales afinitatea stilului violonistic impus de Marsick cu acela al școlii ruse: „Recunoscînd că poziția ridicată a cotului și „prinderea” adîncă a arcului, cunoscute în istoria artei violonistice ca fiind poziții ale școlii ruse, îmbogățeau sunetul cu noi culori și îi dădeau o plinătate și intensitate mai mare, el a recomandat aceste procedee multora dintre elevii săi, în special lui Enescu, care în acest fel a imbi-

nat — în formarea măiestriei violonistice — cele mai bune realizări ale școlilor violonistice universale”. Pe linia acestor principii și trecînd la adîncirea interpretării, B. Kotlearov constată că „ceea ce uimea în cîntul lui Enescu era temperamentul, prospețimea și sinceritatea sentimentelor, simplitatea și strictețea concepției artistice”.

Prețioasă ca formulare și demnă de a fi în viitor adîncită, rămîne deea autorului asupra fundamentului realist al interpretării enesciene. „Lui i-ar putea fi atribuite cunoscutele cuvinte ale lui Gorki că „la marii artiști, realismul și romantismul par întoldeana împletite”.

Cu o deosebită profunzime și o justă înțelegere l-a caracterizat muzicologul sovietic pe violonistul nostru: „Enescu dispunea de o sonoritate largă și bogată care se remarcă printr-o neobișnuită elasticitate și puritate. Celor cărora îl ascultau, li se părea că arcul era o continuare firească a mîinii, iar vioara — o parte din corpul propriu zis al violonistului”.

B. Kotlearov urmărește apoi repertoriul enescian, făcînd o judicioasă analiză a interpretării lui Bach, Mozart, Beethoven, Brahms, Hacıaturian. Oprindu-se și asupra celor două compoziții originale ale maestrului, autorul dovedește deplină mahiritate în aprecierea „Sonatei a

două” pentru vioară și a suitei „Impresii din copilărie”.

O substanțială parte din studiu este consacrată muzicii de cameră pe care Enescu o interpreta în chip remarcabil (Mozart, Beethoven, Brahms, Schumann, Franck, Debussy).

Interesantă ni se pare de asemenea încercarea lui B. Kotlearov de a generaliza principiile pedagogice ale lui Enescu, așa cum le-a cunoscut din contactul personal avut cu genialul nostru creator în Belgia, și pe care le-a completat cu informațiile primite de la profesorul Heinrich Koche de la Conservatorul din Liege. Bogăția amănuntelor tehnice poate fi utilă oricărui violonist.

Ultimele pagini sînt consacrate dirijorului Enescu ce „uimea îndeosebi prin arta îmbinării timbrilor și prin atingerea unui deplin echilibru sonor între grupele orchestrale”.

Cunoscător multilateral al lui Enescu, muzicologul sovietic — după un succint dar cald portret moral al omului și artistului — își încheie studiul cu mesajul compozitorului nostru adresat poporului, în ultimele clipe, mesaj care rămîne mereu viu, actual.

Studiul lui B. Kotlearov merită să vadă lumina tiparului în traducere românească integrală.

Viorel Cosma

VEAC NOU

ORGAN AL CONSILIULUI
GENERAL A.R.L.U.S.

Redacția și administrația: București, Str.
Ion Ghica, 5 telefon 13.03.10.

ABONAMENTE:

pe 3 luni, 10 lei; pe 6 luni 20 lei; pe un
an, 40 lei.

PRESTIGIUL ROMÂNIEI

LA MOSCOVA:

Marele public face cunoștință
cu realizările poporului nostru

Din presa cotidiană, cititorii au luat, desigur, cunoștință de amploarea pe care sărbătorirea zilei de 23 August a îmbrăcat-o în acest an în Uniunea Sovietică. Fără a insista asupra laturii informative, precizând doar că numărul manifestărilor a fost cu mult mai mare decât ceea ce a putut fi consemnat în spațiul ziarelor noastre, voi încerca, aici, să schițez ambianța în care s-a desfășurat această sărbătorire.

Mai întâi despre o trăsătură comună — spontaneitatea ei. Evident, prietenii noștri de aici, și în primul rind Asociația de prietenie sovieto-romină, au alcătuit din timp calendarul sărbătoririi. Dar interesul opiniei publice sovietice față de țara și poporul nostru s-a afirmat în aceste zile în zeci de forme, cuprinse sau necuprinse în program. Firește, Seara prieteniei sovieto-romine din Parcul „Gorki”, la care au participat peste 3.000 de moscoviți, a fost prin ea însăși o manifestare emoționantă, profund semnificativă. Dar nu mai puțin emoționant mi s-a părut gestul stewardesei de pe bordul avionului „IL-14” care, servindu-ne gustarea (icre negre, brinză delicioasă, ceai, biscuiți, fructe) a ținut să adauge cu un zîmbet cuceritor: S prazdnikom — Sărbători ferice! Sau gestul șoferului moscovit — un tânăr de statură athletică, cu chip radios de adolescent — care auzindu-ne vorbind românește s-a grăbit să ne felicite pentru calitatea excelentă a tractoarelor noastre.

Spontaneitatea simțămîntelor conferă o notă de prospețime, de căldură și manifestărilor concepute a se desfășura într-un cadru oficial. Așa s-a întâmplat, de pildă, duminică seara în Parcul „Gorki”, cînd a luat cuvîntul S. A. Dangulov, redactor șef adjunct al revistei „Inostrannaia literatura”. Nu a fost un discurs în accepția obișnuită a cuvîntului, ci un vibrant omagiu adus țării și poporului nostru.

Presa noastră a relatat despre expunerile și convorbirile organizate cu prilejul zilei de 23 August în multe dintre marile întreprinderi din Moscova. Dar în afară de aceasta am avut prilejul să asistăm la numeroase convorbiri înțiate spontan, în parcuri și pe străzi, în fața panourilor cu zierele de duminică care au publicat pagini întregi consacrate R.P.R.

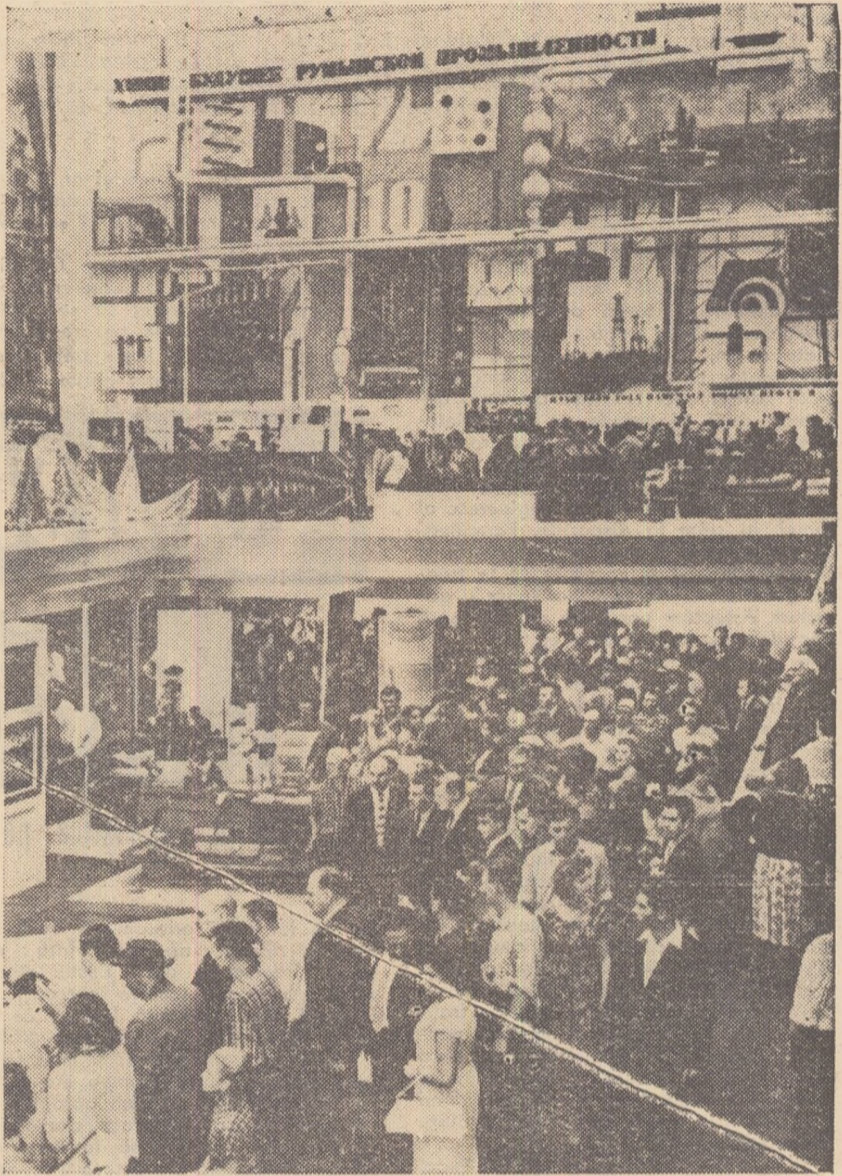
Sărbătorirea zilei de 23 August a înverdat din nou prestigiul de care se bucură cultura

românească în Uniunea Sovietică. Și în primul rind să reamintim cititorilor noștri că în aceste zile, în două republici sovietice — în R.S.S. Bieloruse și în R.S.S. Estonă — se desfășoară cîte o săptămînă, respectiv o decadă a culturii românești. În afară de aceasta pe ecranele cinematografele sovietice rulează filme românești (la Moscova a fost prezentată într-un cadru festiv noua coproducție romino-sovietică „Pe drumurile României”), revistele sovietice publică pagini de proză și poezie românească, la posturile de radio s-a desfășurat o săptămînă a muzicii românești iar pe scenele marilor parcuri de cultură și odihnă din Moscova, evoluează cîntăreții și dansatorii Ansamblului U.T.M.

Pe de altă parte, artiști sovietici dintre cei mai renumiți au inclus în repertoriile lor creații ale artiștilor noștri. Astfel, Galina Barinova cucerește publicul moscovit cu „Balada” lui Ciprian Porumbescu, pe scenele estone se joacă Lovinescu, Ciprian și — bineînțeles — Caragiale, iar Filarmonica din Minsk execută lucrări ale compozitorilor romini. În aceeași ordine de idei se cuvine relevat interesul unor cercuri tot mai largi de aici pentru cartea românească. Printre traduceri, extrem de numeroase și toate de înaltă calitate, ce se realizează în U.R.S.S., cele din literatura română ocupă un loc tot mai însemnat. Prin intermediul lor cititorul sovietic are posibilitatea să pătrundă tot mai adînc în peisajul literaturii românești. În același timp, astăzi numai este un fenomen izolat să auzi la Moscova discutîndu-se despre ediția bibliofilă a poeziilor lui Tudor Arghezi sau despre ultimul roman apărut la București. În ajunul lui 23 August, într-una din marile librării de pe strada Gorki s-a deschis un stand special cu ultimele noutăți românești. Am vizitat librăria în prima zi și m-am convîns că amenajarea standului

nu are cituși de puțin doar valoarea unui gest simbolic, ci corespunde unei reale necesități. Dovadă afluxul de public, precum și numărul mare de cărți vîndute.

O mențiune specială pentru expoziția „România pe drumul socialismului”, deschisă luni la amiază într-un cadru festiv. Amenajată la intrarea în Parcul „Gorki”, expoziția atrage din capul locului atenția publicului prin aspectul original și foarte reușit al pavilionului, construit în întregime din masă plastică. Pavilionul este cam în stilul clădirilor noi de la Eforie, iar în ansamblul ei expoziția impresionează plăcut ochiul vizitatorului prin abundența de lumină și culoare. Într-un spațiu limitat, vizitatorului i se oferă o imagine generală a realizărilor poporului nostru în acești 15 ani. Expoziția se deschide, printr-o suită de imagini din timpul insurecției armate și a luptelor duse de ostașii romini alături de Armata Sovietică împotriva hitleriștilor. Pas cu pas vizitatorul ia cunoștință cu momentele cele mai importante ale luptei clasei muncitoare pentru cucerirea puterii și instaurării regimului democrat-popular. Iar apoi, ceva mai departe, el se poate convinge de roadele acestei lupte. O mare hartă sinoptică înfățișează progresele dobîndite în industrializarea socialistă a țării. Iată și produsele industriei socialiste, de la ultimul tip de strunguri românești pînă la produsele industriei bunurilor de larg consum. Standuri speciale sînt con-

Expoziția românească și-a deschis porțile...

sacrate agriculturii socialiste, precum și culturii, artei și științei românești.

N. A. Mihailov, ministrul Culturii al U.R.S.S. și Evgheni Afanasev, ministrul Învățămîntului din R.S.F.S.R., precum și celelalte personalități care au luat parte la vernisaj au avut cuvinte de apreciere pentru gustul cu care a fost amenajată această expoziție.

Adăugați la toate acestea prezența delegației A.R.L.U.S. care desfășoară o activitate intensă — duminică delegația a fost

oaspetele unui mare sovhoz din regiunea Moscovei, iar pentru azi după amiază e prevăzută o întâlnire la uzina de rulmenți — vizita grupului de 330 de țărani muncitori veniți la Moscova cu „Trenul prieteniei” precum și prezența altor citorva grupuri de turiști romini, și veți avea într-o anumită măsură o imagine a legăturilor materiale, aș zice, care în aceste zile s-au reafirmat cu o forță deosebită.

Victor Rusu

25 august 1959.

(Prin telefon)

LA MINSK: Zilele culturii românești

Pe pămîntul Bielorusiei, în Minskul refăcut din temelii, în care fiecare cărmămidă mărturisește eroismul poporului sovietic, dorința lui de a apăra pacea și prietenia între popoare, se desfășoară Zilele culturii românești.

Evenimentul se află în centrul atenției opiniei publice de aici. În articolul de fond apărut ieri în ziarul „Sovetskaiia Bielorusia”, organul Comitetului Central al Partidului Comunist din Bielorusia se spune: „Zilele culturii românești sînt un eveniment remarcabil în viața Bielorusiei Sovietice. Oamenii muncii din republica noastră vor avea posibilitatea să cunoască mai deaproape cultura românească contemporană. În același timp, soliștii artiștilor și culturii românești vor putea cunoaște viața și creația poporului bielorus care, în familia frățiască a popoarelor sovietice, construiește edificii luminoase al comunismului.” Articolul cuprinde o caldă urare adresată delegației noastre: „Bine ați venit, dragi prieteni. Ușile noastre, ca și inimile noastre sînt larg deschise pentru voi; simțim-vă printre noi ca acasă”.

Același ziar consacră un amplu articol artei populare românești, în care între altele se spune: „Folclorul romi-

nesc este unul din cele mai strălucite mărgăritare șlefuite de creația populară. Pușkin și Gorki, Lev Tolstoi și Liszt și mulți alți corifei ai culturii universale și-au exprimat admirația lor față de doina românească, față de ritmul înflăcărat al jocurilor românești”.

De altfel și restul presei republicane consacră pagini întregi acestei sărbători. Ziarele „Minskaia Pravda”, „Izvestia” și „Znamia lunosti” consacră pagini întregi țării noastre. Sînt publicate impresiile membrilor delegației bielorusie care au vizitat țara noastră cu prilejul Zilelor culturii bielorusie ce au avut loc la noi în luna iunie curent. Reprezentanți de seamă ai vieții publice și culturale din capitala Bielorusiei publică ample articole consacrate succesele realizate de țara noastră în anii regimului democrat-popular. În presa de ieri și de azi au apărut poezii de Arghezi, Beniuc, Maria Banuș, Eugen Frunză ș.a.

Zilele culturii și artei românești au fost inaugurate marți seara în cadrul unei festivități care a avut loc în sala Teatrului de operă și balet în prezența membrilor Guvernului bielorus și a reprezentanților opiniei publice din capitala bielorusă. Adunarea a fost des-

chisă de I. K. Kozlov, președintele Asociației de prietenie și relații culturale cu străinătatea a R.S.S. Bielorusie. M. Minkovici, ministru adjunct al Culturii, a vorbit despre înflorirea culturii în Republica Populară Romină. Din partea delegației romine a luat cuvîntul tov. Ion Pas, președintele Comitetului de radiodifuziune și televiziune, după care a urmat un concert dat de Ansamblul U.T.M. și de Ansamblul bielorus de cîntec și dansuri.

În zilele următoare la Minsk și în toate orașele R.S.S. Bielorusie vor avea loc în continuare manifestări. Se vor desfășura seri ale prieteniei sovieto-romine, conferințe și expuneri consacrate țării noastre. Cu mult interes sînt așteptate spectacolele pe care le vor da atât la Minsk cit și la Moghilev, Vitebsk, Grodno, Brest și în alte orașe, Ansamblul de cîntece și dansuri U.T.M., orchestra de muzică populară „Barbu Lăutaru” precum și soliștii romini veniți aici cu prilejul acestor festivități. O activitate bogată desfășoară delegația romină, care vizitează întreprinderi, colhozuri, sovhozuri și instituții de artă și cultură. Membrii delegației țin conferințe și expuneri despre realizările poporului nostru în cei 15 ani de la

eliberare, despre făurirea culturii și artei românești.

Miercuri la amiază s-a deschis la Minsk, în Muzeul de Stat al artelor, expoziția de artă plastică românească. În cursul acestei săptămîni va avea loc vernisajul expoziției documentare „R.P.R. pe drumul socialismului” precum și deschiderea unei expoziții a cărții românești. Joi, la Festivalul cinematografului românești, vor fi prezentate în premieră cîteva din producțiile studiourilor noastre. Posturile de radio și televiziune transmit zilnic programe speciale consacrate României, precum și creații ale folclorului și ale compozitorilor noștri contemporani.

Se poate spune astfel că Zilele artei și culturii românești sînt o manifestare care prin amploarea și căldura ei înfrunchează admirabil sentimentele de prietenie și frățietate indestructibilă care unesc poporul nostru cu popoarele Uniunii Sovietice.

V. R.

25 august 1959.

(Prin telefon)

'Au trecut multe decenii de la construirea primelor mașini electronice. De atunci, ele au fost perfecționate neîncetat, reușind să ocupe un loc principal în toate sectoarele vieții.

În jurul unui pahar de whisky, câțiva convivi discutau cu a-prindere tocmai despre acest fenomen nou, neobișnuit. Vir-tuțile mașinilor erau exaltate când de unul, când de altul dintre cei de față. Teribilele mașini erau în stare să îndeplinească operații foarte dificile...

Cineva vesti pe un ton solemn, că în anul... 52, o mașină electronică „Uniwak” alesese pe guvernatorul statului Nevada. Riposta veni imediat; o altă mașină asemănătoare fusese în stare să prezică niște combinații matrimoniale foarte complicate. Un al treilea, cu un ton ușor melancolic, aminti că mașinile indică acum poliției locul și data când va avea loc o spargere îndelung planuită.

Bob Day, unul dintre comeseni, rămase însă cu totul indiferent la cele auzite. Mai mult chiar, pe fața lui se putea citi un scepticism total și o blazare definitivă. Motivele?... Ascultați istorisirea lui Bob Day și, sintem convinși, veți fi întru totul de acord cu el.

...Trebuie să știți că în binecuvântata noastră țară există o firmă care face reclamă mașinilor electronice, pentru uz personal... Mașini menite, zic ei, să îlesnească viața individului, adică modul nostru de viață... Iată, de pildă, într-o duminică însoțită deschizi ziarul preferat și citești următorul anunț: „Stimate domn, dacă binevoiești să ai un interlocutor plăcut, dacă ești singur și simți nevoia unei tovarășe de viață devotate, dacă îți trebuie un sfat prietenesc, o povăț pentru îndreptarea situației dumitale materiale ajunsă în impas, scrie-ne nouă. Frații Krocks, împreună cu întregul colectiv ingineresc al firmei, îți stăm la dispoziție. Formula-ză-ți pretențiile și noi îți vom construi o mașină electronică capabilă să te treacă peste orice hop în viață. Ieftin și garantat. Așteptăm comanda dv. Cu toată considerația, frații Krocks et Co”.

În ziua când am citit acest anunț dispuneam de ceva golagani care mi-ar fi permis să trăiesc în liniște și pace o viață modestă de holtei, dar cu toate acestea am căzut pe gânduri. Mi-am zis: mașina aceasta îți poate alege o nevastă, poate numi un guvernator, poate prinde un făcător de rele, poate inventa tot felul de căcovenii. Numai ce-i auzi pe cei din jurul tău: asta a făcut mașina electronică, asta se datorește mașinii electronice, treaba asta o poate face numai și numai mașina electronică. Într-un cuvânt, e ca lampa lui Aladin din „O mie și una de nopți”...

Sub impresia acestor exclamații admira-tive, am hotărât să mă adresez fraților Krocks, solicitându-le o mașină pentru uz personal... Pretențiile mele erau cât se poate de modeste! Doresc să am o mașină electronică, în stare să-mi dea sfaturi în probleme financiare. Stop. Vreau să mă îmbogățesc. Stop.

Și ce credeți dumneavoastră? Exact peste o lună, în fața casei mele, la nr. 905, oprește un camion cu un lădoi cit toate zilele, în care se afla ceva asemănător unui pian. Întră la mine doi indivizi: „Aici locuiește mister Bob Day?” „Aici”, zic. „Dumneata ai comandat o mașină pentru operațiuni financiare?” „Eu”, zic. „Unde dorești să ți-o instalăm?”

Și, nici una nici două, mă pomenesc cu drăcia instalată în apartamentul meu.

„Cit am de plată?” mă informez. „Zece mii de dolari”, zice unul. Am înghițit în sec, apoi am sărit la ei: „Sinteti nebuni, de unde să am atâția bani?” „Nu te neliniști, mister. Ți-am spus doar prețul, dar nu ți-am cerut și banii. Ai să ni-i dai numai după ce te vei convinge că mașina îți satisface toate pretențiile și te vei declara mulțumit de ea”. „O.K.”, zic, așa mai merge. V-aș ruga însă să mă inițiați în tainele manipularii ei”. „Asta se poate. E simplu. Mașina aceasta, în afară de schemele analitice, are montate în ea patru aparate de radio-recepție și un televizor care vor recepționa zilnic emisiunile posturilor de radio și televiziune. Dumneata vei introduce prin orificiul acesta de sub claviatură cel puțin trei ziare proaspete. Toate sfaturile pe care mașina ți le va da în problemele financiare vor fi bazate pe o analiză amănunțită a situației economice și politice din țară”. „Bine, zic, dar cum rămîne cu operațiunile financiare propriuzise?” „Foarte simplu. În cursul săptămîinii, mașina va cugeta profund asupra tuturor informațiilor primite, comparîndu-le în chip și fel, iar la începutul săptămîinii următoare dumneata poți să te apuci de lucru... Observi această claviatură cu cifre? Are cinci registre. Cel de sus e pentru sute de mii de dolari, al doilea pentru zecile de mii și așa mai departe. Să zicem că dumneata vrei să fructifici cinci mii de dolari. Formezi numărul acesta pe claviatură și apeși cu piciorul pe pedală. Din canelura laterală va ieși o bandă cu răspunsul înregistrat pe ea. Adică mașina îți va arăta ce anume trebuie să faci cu banii dumitale ca să capeți un profit maxim...”

După cum vedeți, simplu ca bîna ziua. Dîndu-mi deci indicațiile necesare, băieții îmi instalară mașina aceas-

ta cu marca „C. E.” model nr. 1, o puseră la priză și pe-aci ți-e drumul.

— Și ce înseamnă „C. E.”? se informă unul dintre ascultători.

Sînt inițialele cuvintelor „Consilierul electronic”. Vă puteți imagina cu cită nerăbdare am așteptat să se scurgă săptămîna sorocită. În fiecare zi introduceam în mașină cele trei ziare și ascultam, uluit, foșnetul hirtiei în lăun-

Consilierul electronic

Schiță umoristică pe o temă științifico-fantastică

de A. DNEPROV

tru ei, iar apoi priveam cu ochii holbați la ziarele aruncate afară: erau toate întoarse pe dos... Bestia electronică le citea din scoartă în scoartă. Să fi auzit numai ce mai huruia, ce mai sisăia, de parcă era un stup de albine...

În cele din urmă, veni și mult așteptatul soroc. Consilierul meu era dolo-ra de informațiuni. M-am apropiat de claviatură și am rămas așa, citeva clipe, gîndindu-mă ce cifră să formez. Se-nțelege că nu eram prost să risc de la început o sumă prea mare, așa încît am apăsător timid pe clapa pe care scria „1 dolar”. Apoi am apăsător și pe pedală. Și ce credeți? Cit ai bate din palme, din canelura laterală, începu să iasă o bandă de hirtie telegrafică pe care citii următoarele: „Astă seară la ora șapte fix vei fi la barul „Cosmos” de la intersecția străzilor 95 cu 31 și îi vei face cinste lui Jack Linder cu un țap de bere”.

Se-nțelege că m-am executat numai-decît. Nu-l cunoșteam pe Jack Linder, dar deîndată ce am trecut pragul sus-amîntitului bar am și auzit din toate părțile strigăte și exclamații pe toate tonurile: „Trăiască Jack Linder!” „Jack Linder e un om de zahăr!” „Ca Jack Linder mai rar!” etc. etc. Ce se întimplase? Exact peste un minut eram pe deplin edificat. Jack Linder căpătase o moștenire de la o rubedenie de-a sa din Australia și acum era în centrul atenției tuturor. Stătea sprijinit de teighea, rînjind satisfăcut. M-am apropiat de el și i-am spus: „Sir, îngăduie-mi să te cinstesc cu un țap de bere”. Și, fără a mai aștepta răspunsul lui, i-am pus berea sub nas. Mă costase exact un dolar.

Ei, să fi văzut ce emoție l-a cuprins! M-a strîns în brațe, m-a sărutat pe o-braji și, virîndu-mi în buzunar o hirtie de cinci dolari, îmi zise pe cel mai se-rios ton din lume: „În sfîrșit, printre toți lingăii aceștia am întîlnit și eu un om cumsecade. Nu te jena, ia banii, sînt pentru inima ta bună”.

Ce să vă spun, am părăsit bodega cu lacrimi de emoție, gîndindu-mă la inteligența mașinii.

Altădată, cu o sută de dolari am cîștigat patru sute. Iată cum; mașina îmi porunci să mă duc în gara centrală și să mă culc pe șine în fața acceleratului care pleacă spre Chicago. Să vă spun cîntat, am cam stat mult la cum-pănă pînă m-am hotărît să fac acest pas... Totuși m-am dus și am făcut în-tocmai. Tremura inima în mine cînd au-zeam duduul blestematei locomotive deasupra capului meu. În cele din urmă, clopotul bătu de două ori și lo-comotiva dete semnalul de plecare... Nu m-am urnit din loc. Sosiră în goană câțiva polițiști: „Scoală, trintore, ce te-ai întins aici ca pe canapea?” „Imi strigă-rea ei. Eu rezist, cu toate că inima îmi duduia mai tare decît locomotiva. Au încercat să mă tragă la o parte. Degeaba! Mă țineam de șine ca inecatul de colac...” „Dați-l la o parte pe

idiotul ăsta, urlă mecanicul, din cauza lui am și întîrziat cu cinci minute!”.

Atunci săriră câțiva oameni, mă um-flară pe sus și mă duseră de-a dreptul la secția de poliție a gării. Acolo, un lungan deșirat, nici una nici două, îmi arde o amendă taman de o sută cincizi-zece de dolari... Să trăiești, îmi zic, ma-șinuță dragă, cu marca „C. E.” model nr. 1!”.

Ies din secție ca un ciine plouat, cu coada-ntr-o picioare, cînd deodată mă pomenesc înconjurat din toate părțile de o mulțime de oameni agitați, care prind a striga cit îi ține gura: „El e, el e! Salvatorul nostru! Trăiască! Hip, hip, urra!”.

„Ce s-a-ntîmplat?” îi întreb nedume-rit. Pe cine am salvat eu?” „Ia te uită la el, o mai face încă pe prostul! Dacă nu erai tu, omule, la ora asta eram făcuți piftie...” „Cum așa? Nu pricep nimic...” „Ascultă, la citeva sute de metri de gară, și-nele erau demontate. Dacă nu făceai să întîrzie acceleratul cinci minute...” „Hip, hip! Trăiască!” urlară ceilalți. Dumirindu-mă despre ce este vorba, le zic: „Doamnelor și domnilor, aclamați-unile dumneavoastră îmi fac o nespusă plăcere, însă trebuie să vă aduc la cu-noștință că pentru eroismul meu am fost

bucuros costul mașinii electronice. În sfîrșit mașina era a mea, a mea cu trup și suflet!”

Din îndemnul ei am mai făcut citeva afaceri strașnice. Astfel, m-am înșurat cu o lady octogenară, investind pentru nuntă o mie de dolari. Dar peste cinci zile lady, dumnezeu să o ierte, își dete sufletul, lăsîndu-mi un cec de cinci mii de dolari. Cu banii aceștia mi-am cum-părat o vilioasă, cam dărăpănată, nu-i vorba, în statul Nevada, pentru care exact peste o săptămîină primii de la autorități o despăgubire de cincispre-zece mii... Da, pentru că pe locul cum-părat de mine urma să fie amenajat un poligon atomic.

Nu m-am oprit aici. Intreaga sumă realizată am investit-o într-un transport de crabii neobișnuit de mari, pe care i-am revindut numaidecît unui negustor pri-ceput în materie pentru frumusețea sumă de treizeci de mii de dolari. Imi plătise atît pentru că crabii mei aveau o doză de radioactivitate sub limitele admise de lege...

După toate aceste afaceri excelente m-am decis să devin milionar. Și în-tr-una din zile, după ce în prealabil mi-am făcut semnul crucii și m-am în-chinat celui de sus, am format pe cla-viatura consilierului meu electronic un număr de cinci cifre, adică întreaga su-mă pe care o aveam asupra mea. N-am să uit cit oi trăi această seară.

Multă vreme banda de telegraf nu-și făcu apariția. La un moment dat, însă, apăru ca să dispară numaidecît în in-teriorul mașinii, unde se auzea un vuiet infernal. Începusem să-mi pierd răbda-rea, cînd iată că în cele din urmă con-silierul meu se îndură de mine, și putui citi pe hirtie următoarele: „Vei arunca în sobă toți banii pe care-i ai asu-pra ta”.

Se-nțelege că am văzut negru dinain-tea ochilor. Vreun sfert de oră m-am tot invîrtit prin casă, neștiind ce să fac. Însă încrederea oarbă pe care o aveam în mașină birui pînă la urmă, așa încît mi-am legat bănișorii cu o sfoară, am încins soba și mi-am aruncat toată ago-niseala în foc... Deși sudoarea îmi curgea șiroaie pe frunte cînd mă uitam cum mi se mistuie comoara, așteptam totuși cu o plăcută emoție clipa în care se va întîmpla minunea. Trebuia să se întîmple, nu se putea altfel, așa încît începu să mă gîndesc în fel și chip ce anume va mai scorni bestia mea elec-tronică, care în clipa aceea îmi hotăra viitorul.

Între timp, bănișorii arseseră de-a bi-nelea. Am scormonit cu un băț mor-manul de cenușă, dar minunea tot nu se ivea. „Trebuie să se ivească, nu se poate!” îmi ziceam, preumblîndu-mă de colo-colo prin odaie și frecîndu-mi mîi-nile în culmea nerăbdării.

Astfel trecu o oră, apoi încă una și... nimic. Minunea întîrzia și să apară. M-am apropiat de mașină și i-am strigat: „Ei, ce faci cu mine?!” Dar nu-mi veni nici un răspuns. „Te prefaci că n-aiuzi, hai? Să-mi dai înapoi bănișorii că... că... altfel!”... Degeaba însă, bestia tăcea suspect. Atunci mi-am adus a-minte că nu știe să vorbească și, tre-murînd din tot corpul de minie, am mai apăsător o dată pe claviatură cifra sumei pe care o avusesem cîndva... Dar după ce apăsai pe pedală se întîmplă un lu-cru îngrozitor. Pe banda de hirtie care își făcu apariția din mașină apăru un lung șir de zero-uri și altceva nimic. Nici o lămurire, nici o explicație, nimic! Zero, zero, zero... Turbat de furie, începu să bat cu pumnii în ea, cu picioa-rele... Nimic! Numai zero cit vedeai cu ochii, pe toată banda! Asta era prea de tot. Pierzîndu-mi cu desăvîrșire stăpînirea de sine am pus mîna pe gră-tarul de lingă sobă și dă-i! Izbeam cu toată puterea în consilierul meu elec-tronic de-i pîriiau toate încheieturile. Nu știu cit timp a ținut criza mea de isterie, știu numai că m-am pomenit deodată în fața unui morman de fier-rie, de sticlă pisată și de sirme incil-cite...

M-am trîntit pe divan și, smulgîndu-mi părul din cap, am început să urlu ca o panteră rănită, blestemînd tehnica mo-dernă, inclusiv toți consilierii electronici din lume. Nu știu cum însă, în toiul ace-stui acces, aruncîndu-mi ochii pe mormanul care însemna locul unde stă-tuse blestemata de mașină, zării deo-dată o bucată de hirtie cu citeva cu-vinte imprimată pe ea. Să-nnebunesc, nu alta, cînd citii cele scrise acolo. Iată ce cuvînta post-mortem fastul meu con-silier electronic. „Vinde-mă. Să adaugi la suma realizată banii pe care-i ai și să cumperi de la frații Krocks et Co. noul model „C.E.” nr. 2. El te va face milionar...”

UN OM SE INTOARCE PE PAMINT...

Avionul cvadrimotor se desprinsese de pământ și se avânta lin spre înălțimi. Când atinse altitudinea hotărâtă șeful echipajului dădu comanda:

— Parașuțiștii să se pregătească!

În cabină se auzi glasul sirenei, apoi din nou glasul șefului de echipaj:

— Săriți!

Unul după altul parașuțiștii părăsesc avionul. Cel din urmă sare instructorul, locotenent-colonelul Andrei Ivanovici Hugol, arbitru de parașutism de categorie unională, parașutist cunoscut. Este a 1.300-a săritură pe care o efectuează...

Ofițerul Hugol a început să practice parașutismul acum douăzeci și doi de ani, când era în anul II la Institutul de aviație din Orenburg. Când a început Marele Război pentru Apărarea Patriei avea la activul lui mai bine de două sute de sărituri.

Colegii glumeau de multe ori:

— Da' ce, Hugol, ai de gând să devii campion?

— N-am nevoie de glorie — le răspundea pilotul serios. Socotesc, însă, că fiecare aviator trebuie să știe să se folosească de parașută. Îi prinde bine...

Și i-a prins! Pe front, într-o luptă aeriană, un obuz a explodat lângă avionul pe care zbura Hugol. Schizele au ucis pe șeful echipajului, locotenentul major Stolearov și pe sergentul radiofonist Bobciun. Andrei Hugol fu grav rănit la cap. Totuși nu-și pierdu cunoștința și urmări încordat altimetru. Acul coborî sub o mie de metri. „S-a terminat” — își spuse aviatorul, dar în aceeași clipă își aminti de parașută.

Și Hugol sări în clipa când avionul, cuprins de flăcări, se găsea la 500 de metri deasupra pământului. Parașuta îi scăpă viața. Peste o lună ofițerul își reluă activitatea.

Trecuseră câteva luni de la această întâmplare. Într-o zi Hugol fu chemat de mareșalul Uniunii Sovietice, S. Timošenko. Mareșalul se uită atent la ofițerul scund, lat în spate, de parcă ar fi vrut să-și dea seama de ce e în stare, și-i spuse:

— În pădurile din Poltava un mare grup de soldați și ofițeri așteaptă ajutorul nostru. Ce-ai spune dacă te-am parașuta pe teritoriul dușmanului? Oamenii trebuie salvați d'n încercuire.

— Sunt gata să îndeplinesc ordinul dumneavoastră — răspunse ofițerul.

Noaptea târziu, un avion special îl parașută pe Hugol nu departe de Poltava. Dar se întâmplă ceva neprevăzut. Din greșală ofițerul fu parașutat nu la sud de oraș, cum prevăzuse planul, ci la nord. Faptul acesta complică situația. Se apropiau zorile și în jur începu furta ostașilor dușmani. A continua drumul înseamnă a merge la moarte sigură. Hugol hotărî să aștepte noaptea. Se țiri pînă la o gaură proaspătă de obuz, își minji paltonul cu noroi și se prelăcu mort. Ziua fasciștii trecură de câteva ori pe lângă el, dar nimănui nu-i păru suspectă figura „mortului”.

Cînd se lăsă întunericul, parașutistul își aruncă paltonul și ținînd pistolul în dinți se țiri pînă în pădurea apropiată. Cerul posomorit era brăzdat de rachete care se spargeau în zeci de artificii multicolore și atîrnau multă vreme

în aer. Două zile și două nopți îi căută aviatorul pe încercuți. În sfîrșit se întîlni cu ostașii sovietici și fu dus la bătrîna colibă a pădurii, pe care timpul aproape că o năruise. Înăuntru se aflau cîțiva oameni. Bărboși, slăbiți, ei rodeau coceni de porumb verde. Era comandamentul grupului încercuit.

Pentru a ajunge la ai săi, garnizoana trebuia să străbăta un drum foarte greu. Chiar din prima noapte le bară calea un rîu adînc, care nu putea fi trecut înot. După o scurtă consătuire hotărîră să ucidă sentinela germană și grupul să treacă pe pod.

Cîțiva ostași se strecurară neobservați pe pod. Doi dintre ei îl omorîră fără zgomot pe soldatul de pază. Dar la cîțiva pași mai încolo se afla un pîchet. Din fericire toți fasciștii dormeau adînc așa că fură uciși fără nici o greutate. Un sergent care vorbea nemțește luă locul telefonistului german și nu se dezlîpi de aparat mai bine de două ore, răspunzînd la întrebările șefilor fasciști și asigurîndu-i că totul e în ordine. Apoi sergentul tăie legătura și dimineața îi ajunse din urmă pe tovarășii săi care făcuseră douăzeci de kilometri prin desișul și mlaștinile pădurii.

În cele d'n urmă fasciștii descoperiră mișcarea coloanei, dar era prea târziu.

În a zecea zi ofițerul Hugol se prezintă din nou la mareșalul Timošenko și-i raportă:

— Ordinul a fost executat: i-am scos pe oameni din încercuire.

După război, ofițerul Hugol se consacră parașutismului. Își însuși la perfecție săriturile de noapte în condiții meteorologice grele, săritura dintr-un avion care execută figuri de înalt pilotaj la mare altitudine, săritura cu deschiderea întîrziată a parașutei ș.a. Izbinzile acestea îi cerură multe eforturi, și mult timp. Iar cînd în aviație se iviră avioanele cu reacție, iar în limbajul parașuțiștilor un termen nou — catapulta-re, Hugol își însuși foarte repede tehnica săriturii în noile condiții.

Hugol a efectuat prima catapultare în anul 1953. Bombardierul pe care se găsea parașutistul se ridică la o înălțime de 2000 de metri. Cînd avionul ajunse la locul indicat, ofițerul cu navigația dădu comanda:

— Fiți gata!

Hugol făcu ultimele pregătiri și anunță:

— Sunt gata.

O nouă comandă, Hugol apăsă pe manetă, mecanismul de catapultare se declanșă și îl aruncă în sus...

Apoi urmă a doua catapultare, a treia, a patra... Măiestria pilotului crescuseră și odată cu ea experiența lui, pe care începu să o împărtășească și altora. Sub conducerea atentă a lui Hugol s-au format mulți parașuțiști de valoare.

„Motoarele avionului duduie egal. Pasărea de oțel urcă tot mai sus. Pe bordul ei se află parașuțiști, care se pregătesc pentru prima lor săritură. Andrei Ivanovici Hugol se apropie de omul care trebuie să sară cel dintîi, îl bate pe umăr, și-i spune vesel:

— Nu te teme! Peste douăzeci de minute ne întoarcem pe pămînt.

N. Milnikov

Parașutista Alla Skopinova, pregătindu-se să sară a mia oară...

OAMENI ȘI DESTINE

Iuri Kazakov, tînăr scriitor sovietic

— De ce nu-ți alegi un pseudonim? Sînt doar atîția Kazakovi în lumea literară! Cum să-i mai deosebească cititorii?

— Am „studiat” carlea de telefon, în același scop, dar pînă la urmă m-am lăsat păgubaș: toate pseudonimele acceptabile le-au folosit alții. Nu îmi rămîne decît să mă consolez cu numele meu adevărat.

Dialogul acesta a avut loc cu cîțiva ani în urmă. Interlocutorii erau Iuri Kazakov, student la Institutul de literatură și un redactor al revistei, unde tînărul scriitor aduse spre publicare prima sa povestire.

Acum un an și ceva, opera lui Iuri Kazakov a format obiectul unei interesante discuții în rîndul criticilor literari. Talentul tînărului scriitor era unanim recunoscut. Unii critici aveau însă obiecții în privința veracității subiectelor abordate, îi reproșau caracterul liresc al scrierilor sale. Konstantin Paustovski care a susținut candidatura lui Iuri Kazakov în rîndurile Uniunii Scriitorilor spunea:

— În timp ce-ți citești povestirile, mi se întîmplă adesea să fiu emoțional pînă la lacrimi. Mă bucur pentru literatura noastră, pentru poporul nostru că există oameni care vor păstra și vor transmite mai departe ceea ce este mai bun în creația înaintașilor.

În povestirile tînărului scriitor sînt deosebi în „Urita”, „Fum”, „Tainele lui Nikiska” răzvale pregnant dorința de a pătrunde filozofia vieții. Operele sale sînt străbătute de suflul patriotismului, în ele vibrează atmosfera uriașei noastre țări, pe care autorul o iubește cu patimă.

Iuri Kazakov nu încearcă să-și impună concluziile, el lasă cititorului libertatea de a-și forma el însuși părerea asupra celor relatate. Fiecare povestire trădează pana unui scriitor matur, cu toate că Iuri Kazakov a împlinit abia de curînd 30 de ani și s-a consacrat numai de șase ani literaturii.

Biografia sa e biografia tipică a unui tînăr sovietic.

A început să scrie într-un chip cu totul neașteptat, într-o bună zi. Era pasionat de sport, de muzică, făcea parte dintr-o orchestră de jazz și nu-i tre-

cuse niciodată prin minte să se așeze la masa de scris. Chiar și acum, după apariția celor patru volume de povestiri continuă să spună: „N-a fost decît o întâmplare”. Înainte de a studia la Institutul de literatură, Iuri Kazakov a absolvit Institutul muzical „Gnesin”, unde a studiat violoncelul. Cînd a pîșit pragul Institutului de literatură nu avea aproape de loc experiența vieții. Lucrase o vreme într-un port comercial, apoi în uzină și urmase timp de cinci ani cursurile Institutului de muzică. În schimb vacanțele i-au oferit posibilitatea să colinde, să vadă, să cunoască nenumărate locuri și oameni. O pornea pe jos. A străbătut ținuturi întregi din regiunile Gorki, Kaluga, Kirov, Smolensk. A plecat apoi în nord, în direcția Mării Albe. A trăit mai mult timp în mijlocul unei populații din Extremul Nord (pomorii). Căuta să stea de vorbă cu bătrînii, care-i povesteau întâmplări neobișnuite de demult și legende. Oamenii înfîlții în aceste călătorii au devenit mai tîrziu eroii noveltirilor sale.

Învățătoarea Sonia, pe care dragostea a amăgii-o, feciorușul de pescari Nikiska, pe care să descopere tainele vieții, nenfricatul pescari ai Mării Albe, cu care Kazakov a petrecut multe nopți în jurul focului, i-au devenit cu toții foarte apropiați. Chipurile lor le aflăm în povestirile scriitorului așa cum le-a văzut, năstrîndu-și adesea chiar și numele reale.

Cărțile lui Iuri Kazakov se epuizează îndată după apariție. Povestirile sale au fost traduse în mai multe limbi ale popoarelor sovietice și în limbi străine. Nuvela „O gară mică” a fost inclusă nu de mult într-o antologie italiană, figurînd alături de cele mai bune nuvele din literatura universală. Povestirea lui Kazakov „Arktur, cîinele copoi” va apare într-o culegere de povestiri ale scriitorilor sovietici, în traducere franceză și engleză, care se află în curs de publicare la Editura în limbi străine din Moscova.

M. Zabelin

Legăturile internaționale ale savanților sovietici

Oamenii de știință sovietici acordă o mare însemnătate dezvoltării relațiilor cu instituțiile științifice din străinătate. Vaste legături internaționale întretine Academia de Științe a U.R.S.S. Într-un singur an, 1958, cercetătorii ei au întreprins călătorii în 44 de țări spre a participa la diferite manifestări științifice ori pentru a efectua cercetări de mai lungă durată. La rîndul ei, Academia de Științe a U.R.S.S. a primit anul trecut vizitele unor savanți din 51 de țări. Academia de Științe a U.R.S.S., organizațiile și cercetătorii ei sînt membri a 80 de organizații științifice internaționale și participă la activitatea, congresele, conferințele și simpozioanele organizate sub auspiciile lor. Mulți savanți sovietici ocupă posturi de conducere în aceste organizații. Acordurile de colaborare culturală, științifică și tehnică joacă și ele un rol important în cadrul relațiilor

internaționale ale Academiei. Academia de Științe a U.R.S.S. a încheiat acorduri de colaborare științifică pe termen lung cu Academile de Științe din Republica Populară Chineză, Polonia, Cehoslovacia, Ungaria, România, Bulgaria, Republica Populară Democrată Coreeană precum și cu Academia de Științe din Berlin. În același timp au loc schimburi științifice cu Centrul național de cercetări științifice din Franța. În cursul acestui an vor fi oaspeți ai Academiei de Științe a U.R.S.S., pe baza protocolului privind schimburile științifice și tehnice, șapte cercetători francezi care vor efectua cercetări timp de mai multe luni.

Începînd cu anul 1957, oamenii de știință sovietici întretin schimburi regulate cu Royal Society din Marea Britanie.

În cadrul acestor schimburi, eminenti savanți din cele două țări își fac vizite

reciproce, țin conferințe, iașineri, cercetătorii lucrează timp de mai multe luni în institutele științifice din cele două țări. Acum sînt pe cale de realizare schimburi științifice cu Statele Unite, conform acordului încheiat între Academia de Științe a U.R.S.S. și Academia Națională de Științe a Statelor Unite.

În cursul celui de al doilea semestru al acestui an savanții sovietici vor lua parte la multe reuniuni științifice internaționale printre care: Congresul internațional de fiziologie din Argentina, cel de al IX-lea Congres internațional de botanică din Canada, Congresul oceanografic internațional din S.U.A., cel de al XVII-lea Congres internațional de chimie pură și aplicată din R. F. Germană, cel de al IV-lea Congres internațional de sociologie din Italia etc.

I. C.

Intâlnire cu:

Christian Jaque, Nicole Courcel și alte celebrități...

Se poate spune fără nici o exagerare că în vara aceasta artiștii lumii și-au dat întâlnire la Moscova. Lunile de caniculă sint considerate de obicei și pe drept cuvânt sezon mort. Concediile, turneele în provincie și străinătate sărăcesc — pe o perioadă limitată — viața artistică a unei capitale. Ei bine, Moscova din vara anului 1959 infirmă acest adevăr. Aici turneele trupelor străine și alte evenimente artistice însemnate se țin literalmente lanț.

Să amintim, în primul rând, de marea întâlnire a cineaștilor. Pe harta festivalurilor internaționale și-a înscris numele — alături de orașe tradiționale ca Veneția, Cannes, Karlovy-Vary — și Moscova. Marea importanță pe care cineaștii din întreaga lume au acordat-o acestei confruntări desfășurate sub semnul umanismului artei cinematografice, sub semnul păcii și prieteniei între popoare, a ieșit limpede în evidență și în ziua deschiderii festivalului, când sub uriașa cupolă a Palatului sporturilor de la Lujniki s-au înălțat steagurile celor 44 de țări participante și din desfășurarea ulterioară a manifestărilor.

La Moscova sint prezenți păpușarii italieni, artiști sabbanezi, un grup de artiști de estradă americani... Hotelul „Moskva” a desființat distanțele dintre Roma și

legii sovietici mă bucură sincer. Filmele sovietice te cuceresc prin realismul lor, cu tandrețea pe care o degoă. Iar ceea ce au reușit sovieticii să facă cu culorile, este de-a dreptul extraordinar.

— Cum vi se pare Moscova în comparație cu Parisul „regina lumii”, după cum i se spune într-un cîntec celebru.

— Ah, domniile sint azi atît de instabile! — glumește Christian Jaque. — Moscova este un oraș foarte interesant. Fiecare capitală își are farmecul ei. Iubesc mult Londra. Dar la Moscova este ceva care te cucerește din prima clipă: impresia de siguranță, de calm, de grandioare și în același timp de intimitate. Să luăm de exemplu clădirile. Sint uriașe dar armonioase, nu te copleșesc, n-au nimic din absurditatea zgirilor-norilor americani. Iar printre acești coloși de piatră vezi ici-colo bătrînele case de lemn, atît de pitorești

ni sovietici. Publicul moscovit este foarte entuziast și ne-a primit cu multă căldură. Am stabilit strînse relații profesionale cu colegii noștri sovietici, atenți și îndatoritori. Dirijorul Elliot Lawrence este încîntat de orchestra sovietică, cu care colaborează perfect.

— Am primit cu multă bucurie vestea

MOSCOVA

vizitelor reciproce ale lui Hrușciov și Eisenhower. Aceste vizite vor contribui, fără îndoială, la dezvoltarea schimbului cultural dintre noi — a intervenit acordeonistul Richard Contino, căruia la Moscova i se spune, ca și în America, Dick. — Am aplaudat în America măiestria incomparabilă a artiștilor Marelui Balet, i-am aplaudat pe dansatorii lui Igor Moiseev. Publicul american a avut revelația artei sovietice. Și acum iată-ne pe noi aici, la Moscova, unde simțim la tot pasul simpatie, prietenie. Ne vom întoarce acasă cu cele mai frumoase amintiri, cu impresii de neuitat.

— Ne-am îndrăgostit de Moscova! — adaugă într-un glas cele două surori Barry, cuplu mult aplaudat de spectatori.

Blonda Nicole Courcel, încîntătoare vedetă a filmelor „Tata, mama, bona și eu”, „Tata, mama, nevasta și eu”, și interpreta doamnei Lundgren din coproducția franco-suedeză „Vrăjitoarea”, nu este la prima ei vizită în Uniunea Sovietică.

— Am venit ca la mine acasă. Am regăsit cu plăcere locuri cunoscute, am reîntîlnit vechi prieteni.

Cum m-a primit Moscova? În primul rînd cu e-norm de multe construcții noi. Cînd am fost prima dată, acum aproape patru ani, cu prilejul săptămîinii filmului francez, universitatea „Lomonosov” era destul de singuratică acolo sus, pe colinele Lenin. Acum în jurul ei a apărut un cartier impresionant de blocuri moderne, confortabile, elegante. În apartamentele lor locuiesc oameni simpli, mai ales muncitori.

Cum m-a primit Moscova? Ca un mare centru turistic internațional. La

tot pasul întîlnești străini, veniți din toate colțurile lumii. Este un fenomen caracteristic, frapant chiar pentru un parizian.

Cum m-a primit Moscova? Cu brațele deschise. Mă bucură că oamenii mă recunosc pe stradă, foarte mulți știu franțuzește, se interesează de planurile mele, de impresiile mele despre orașul lor. Iar eu le răspund tuturor că m-am îndrăgostit de Moscova.

★

— Înainte de a veni aici nu știam aproape nimic despre Moscova — mi-a declarat actorul englez Richard Todd. — Pot spune că am descoperit-o abia acum, în 1959. Cam tirziu, e drept, în schimb ce surpriză, ce surpriză! — repetă el încîntat. — O mare metropolă, cu o arhitectură poate puțin surprinzătoare pentru un londonez, dar un oraș care emană o căldură prietenească învăluitoare, un oraș de care am să mă despart cu părere de rău și unde am să las mulți prieteni.

„Un oraș de care am să mă despart cu părere de rău și unde am să las mulți prieteni”... Într-o formă sau alta cuvintele acestea au revenit ca un leit motiv în toate discuțiile cu oaspeții capitalei Uniunii Sovietice.

Moscova și moscoviții i-au cucerit pe străini.

Julia Scutaru

7

udecînd după numărul impresionant de expoziții de tot felul deschise la Moscova, după amploarea manifestărilor Festivalului Internațional al filmului și ale Spartachiadei, cititorul ar putea să-și închipuie că moscoviții nu fac decît să se distreze. Și, cu toate acestea...

Școli noi

Săptămîna aceasta am avut ocazia să vizitez institutul de proiectare a clădirilor școlare. Tocmai se terminase proiectul școlii experimentale de opt ani pentru 900 elevi. De ce „experimentală”? La această întrebare mi-a dat toate lămuririle necesare K. Frenkel, șeful grupului care a alcătuit proiectul: — După cum știți, mi-a spus dînsul, reorganizarea învățămîntului nostru face necesară con-

ASTĂ

strucția de noi școli, în special a unor școli de 8 ani. Iată și proiectul nostru: pe lingă sălile de clasă, sint prevăzute ateliere, camere pentru lucru manual. Terenurile de sport, instalațiile pentru lecțiile de astronomie și geografie sint amenajate în jurul școlii.

Ne-am obișnuit să vedem clădiri școlare cu trei sau patru etaje. Cele proiectate aici nu au decît două.

— Ne-am hotărît să construim numai școli cu două etaje — continuă K. Frenkel, pentru că urcarea și coborîrea prea multor scări e obositoare pentru copii. Proiectul școlii experimentale presupune desigur un număr mare de elevi. Spre sfîrșitul anului vor fi gata și proiectele unor școli de 8 ani pentru 320, 480 sau 640 elevi.

UNDE ME

Amurg de vară la Moscova. Toată ziua soarele a ars jără mlă, dînd cerului o nuanță albicioasă de pînză decolorată, alungînd oamenii la umbră și mărînd enorm consumul de înghețată. Și în sfîrșit s-a dus la culcare. Cerul a intrat în stăpînirea serii, care a aprins rînd pe rînd luminile științifice ale stelelor.

Și a aprins și Moscova luminile, milioanele ei de lumini.

Un prieten a trecut să mă ia de la redacție.

— Ei, unde mergem? — m-a întrebat.

Unde mergem? E o întrebare la care-i greu să răspunzi la Moscova. Dar fiindcă țineam totuși să petrecem o seară plăcută, am început să enumerăm toate posibilitățile. Și în fața noastră s-a conturat imaginea atrăgătoare a Moscovei seara cu minunatele posibilități de distracție pe care le oferă.

— Să mergem la Lujniki, la stadion — a insistat prietenul meu. — Ai acolo manifestări sportive la alegere. Cea de a 11-a Spartachiadă a popoarelor U.R.S.S. este în toi. Vrei un meci de fotbal în noaptea? Poftim! Sau poate te interesează mai mult inotul, polo pe apă? În cel mai rău caz un meci de baschet.

Vi

In ac
rează n
In bir
hîrtie c
întrepr
rial di
mobili
camerei

V

Cînd
care și
mitere
nevoie
el se p
cărui.
fața clă
zărînd
dițional
fețele s
în stare
care tre
capul l
într-ade
Kador
sint dej
de stud
— Aș
părinții

și trim
bat cin

turkm
rinților.

are vreo

Văzîm

rîre de

Kador

amuzant

— Ve

într-un c

cătorii r

că vă p

strădui

succesul

doar atî

Ne

Se voi

ție în e

zile în u

cova, la

chis un

porturile

Nii

era

plăcu

valul

stadi

nată

sovie

într-u

scurt

gant.

de l

palat

poți

națio.

balet

mînu

chei.

Da

de

atleti

La Moscova, în zilele Festivalului internațional al filmului. În clișeu: artiștii Robert Hossein, Maria Vlady și actorul sovietic Boris Andreev

Berlin, Praga și Paris, Varșovia și Londra. Pe străzile orașului și mai ales în Piața Roșie, în nesfîrșitul torent al moscoviților, poți întîlni pe regizorul francez Christian Jaque și pe cîntăreața americană Rose Stevens, pe actrița italiană Giulietta Masina și pe producătorul indian Bimal Roy, pe actrița egipteană Magda și pe documentaristul olandez Joris Ivens. Unii au venit pentru prima oară la Moscova, dar toți sint cucerii de farmecul inedit al capitalei Uniunii Sovietice, de locuitorii ei.

Talantatul regizor francez Christian Jaque este cunoscut publicului nostru din filmele „Mănăstirea din Parma”, „Fanfan la tulipe”, „Dacă toți tinerii din lume”... L-am găsit cu destulă greutate, fiind foarte ocupat cu viziunile, (facea parte din juriu), timpul liber folosindu-l pentru vizitarea Moscovei.

— Mă pregătesc de multă vreme să vin în Uniunea Sovietică — mi-a spus el — dar am fost mereu ocupat. Atît de ocupat, încît n-am putut pleca nici la Karlovy-Vary, cînd a fost premiat filmul meu „Dacă toți tinerii din lume...”

Și iată-mă, în sfîrșit, la Moscova, cu prilejul Festivalului internațional al filmului. Deci să încep cu cîteva cuvinte despre film. Despre filmul sovietic. Am urmărit cu interes evoluția lui și rezultatele din ce în ce mai bune pe care le obțin co-

cu patina lor roșietică. Știu că oamenii de aici nu mai vor să locuiască în ele, dar mi-ar plăcea mult să se găstreze măcar o stradă din vechea Moscova.

Christian Jaque se apropie de fereastră și contemplă cîteva clipe forfota străzii.

— Știi prin ce mă atrag în primul rînd moscoviții? — continuă el. — Prin optimismul lor. Rareori ai să vezi fețe încruntate. Pe mine, care sint un optimist, care ador risul, privilegiata aceasta mă reconfortează. Și am mai observat ceva: pe stradă, îndată ce oamenii află că ești străin, devin și mai amabili, și mai îndatoritori. Îți dai seama că nu e vorba numai de politețe: se bucură că le vizitezi orașul. Și, în sfîrșit, încă ceva care mi se pare de-a dreptul extraordinar: am văzut foarte mulți țărani făcînd cozi interminabile la Galeria Tretiakov, la muzeul Pușkin, la Kremlin. Ce adînc a pătruns arta în viața poporului sovietic!

★

Artiștii de estradă americani își au „reședința” la „Teatrul verde” din Parcul de cultură și odihnă „Maxim Gorki”. Aici joacă seară de seară, în fața miilor de spectatori moscoviți.

— De cînd ne aflăm la Moscova — mi-a declarat Ed Sullivan, conducătorul artistic al ansamblului, — ne-am schimbat mult părerile și atitudinea față de oame-

Ce de toate zilele

se elabo-
e școli.
nasc pe
proiecte:
ac mate-
pionieri,
și pentru

nți

u cineva
de ad-
mai e
rezultat:
fața fie-
ind prin
rului și
i cu tra-
ene, cu
bucurie,
pe fie-
put din
rece. Și,
radjaev,
nil lor,
imațiilor
torului.
esigur și
ună. Le-

-a între-

tinăr
or pă-
ntre noi

nedume-
din jur,
plice cu
urkmen:
crescut
orii, edu-
inși. Așa
it ne-am
enul. In-
intristat

ce

ore avia-
u citeva
de Mos-
-a des-
ăci aéro-
o și Bi-

Nicole Courcel în fața hotelului „Moskva”

kovo nu mai pot face față necesităților transportului aerian. Și pentru că ne aflăm la capitolul aviație, aș vrea să menționez o știre care mi-a atras atenția într-un ziar moscovit. Se intitula „Cocorii zboară spre Anvers”. La început, am crezut că e vorba despre renumitul film sovietic care urmează să fie prezentat în acel oraș. După ce am parcurs însă primele rânduri am înțeles că spre portul belgian și-au luat zborul niște

cocorii adevărați. Cocorii „zboară” comod, la bordul unui Tu-104. Dar aceasta nu schimbă cu nimic lucrurile.

S-ar părea că animalele ocupă un loc de cinste pe aeroporturile Moscovei. În aceeași zi, mai multe zeci de găște, cocorii și păsări de apă au plecat în străinătate pe calea aerului. În schimb, a sosit de la Bruxelles un cuplu de cimпанzei.

Z. Iuriev

Valea aurului

În orașul Balei. La trei kilometri sub pământ. Aur cu lopata.

De la Habarovsk avem de străbătut peste trei mii de kilometri pînă la Cita. După două ore de zbor facem prima escală la Svobodnii. Am urmat pînă acum linia frontierei cu China, zburînd de-a lungul fluviului Amur. Următoarea escală e la Magdagaci. Aici ni se servește micul dejun: cafea cu lapte și clătite cu dulceață.

Lăsăm în urmă valea Amurului. Jos se întinde covorul cenușiu al stepei, conturat ici, colo, de liziera de un verde crud al pădurilor. Apoi zburăm deasupra unor masive muntoase, în ale căror văgăuni scinteiază pete de zăpadă și ghețuri.

Cita. Brațele puternice a două riuri cuprind între ele așezările orașului. Aeroportul, construit de curînd pe măsura unei adevărate metropole, te ajută să-ți formezi prima idee despre perspectivele de dezvoltare a regiunii.

Patruzeci și opt de ore mai tirziu, odată cu răsăritul soarelui, ne imbarcăm într-o „Pobeda” care ne va purta spre Valea aurului. Posingim la Șara Șibir și sintem oaspeții mongolilor-buriazii, care cresc aici uriașe turme de oi. A doua zi, ne îndreptăm spre Balei, orașul căutătorilor de aur. În fața noastră, pe drumul ce abia se zărește pe uriașul fundal al stepei, apar deodată patru berze, incremenite parcă, asemenea unor statui. Și rămîn așa, nemișcate, pînă în ultima clipă, iar cînd își iau zborul par că țînesc chiar de sub roțile automobilului.

Multă vreme străbătem drumuri în munți cu culmi locite, rotunjite de vînturi și ploa, ce par în continuă mișcare. Întîlnim ciobani grăbind pe motocicletă. Ne iese în cale o păstoriță de prin partea locului, ținîndu-se dreaptă în șa pe buiestrul ei de rasă. Pe malul unui torent, pe care îl escaladăm cu dibăcie, se odihnesc buldozere, screpere, compresoare, așezate ca o turină mecanică în jurul rulotei constructorilor de drumuri.

În jur, cit cuprinzi cu privirea, nici un sat, nici o casă. Numai într-o vale înconjurată de coline, pasc li-

niștite cămilele. O turmă întregă. Călare pe un ponei iute de munte, păstorul ajunge în galop animalele care s-au depărtat de turmă. Coborîm în valea Ononei. În plină stepă răsare un palat strălucitor, cu ornamentații auri, verzi și roșii. Coborît parcă din mirificele legende ale celor O mie și una de nopți, palatul este un templu budist, care a ținut odată de o străveche minăstire buriată. Ciagulski Datsan. Încă citeva sute de metri și iată-ne din nou în mijlocul stepei împesărite de tufiguri și întretăiate de coline domoale.

★

După un prinz copios pe malul unui pîrîu — prietenii buriazii ne-au ospătat cu cotelete de berbec la grătar și cu o sticlă de șampanie — ne imbarcăm din nou în automobil pentru ultimii 150 de kilometri. Dar nu apucă bine să pornească mașina că îndată roțile se împotmolesc. Noroiul cleios ne înhață din toate puterile lui și nu mai putem scăpa din strîsoare. Spre suprema noastră umilire, sintem nevoiți să apellăm la serviciile unui cioban, al cărui cal ne scapă din impas.

După șapte ore de drum prin stepă și pe cărările munților, iată-ne în slîrșit în Valea aurului. Clădirile noului oraș se cațără pînă sus, pe povirișul dealurilor. În valea străjuită de apele albastre ale riului Unda se întinde orașul cu clădiri luminoase și nenumărate schele, cu șantiere pline de ireamăt și grădini.

Pe malul riului, patru mastodontonți uriași gem și urlă fără încetare. Sint dragele de 1200 de tone, inalte cit o clădire cu patru etaje. Trase de cite un lanț, cupele lor, avînd fiecare o capacitate de 210 litri, se cufundă în adîncul apei pentru a căuta nisipurile aurifere.

Numeroasele agregate aflate pe dragă sparg, separă, filtrează, și în cele din urmă depun pe un fel de sită deasă grauncioarele de aur. Un șef de echipă și opt muncitori conduc această uzină complexă. De la tabloul lui de comandă, Gheorghî Gorulenco pune în mișcare făclele, enormele fălci ale mașinii, printr-o simplă apăsare de buton. Mașina se mișcă din loc numai după ce a cernut prin sita deasă citeva tone de nisip aurifer. Trebuînd să-și croiască drum pe apă, draga este prevăzută cu două picioare de oțel care pot fi înălțate în pământ sau ridicate, după nevoie. În urma dragei rămîn conurile de dejecție, — mormane de nisipuri și pietriș pe care mașina le aruncă în timpul funcționării, printr-o bandă rulantă.

Am fost foarte surprins aflînd că producția acestor uriașe consumatoare de nisip este doar o parte neînsemnată din aceea a ansamblului instalațiilor aflate la Balei. Căci abia la citeva sute de metri sub pământ, se găsesc adevăratele filoane, vinele de cuarț aurifer.

★

Am îmbrăcat o salopetă, peste ea o scurtă vătuită, mi-am tras niște pantaloni groși și o pereche de cizme. În această toaletă, pe care o completa casca de miner, am coborît la o adîncime de 210 metri, legănînd în mină lampa cu acelilenă. La etajul unde ne-am oprit, galeria are lărgimea unui tunel de metro. De fapt, aici nu se mai exploatează aurul. Gale-

ria se prelungeste însă pînă la un nou puț, care va comunica cu toate celelalte mine.

La 216 metri, galeria de-a lungul căreia înaintăm devine din ce în ce mai îngustă. La capătul ei se află o fundătură unde echipele lucrează acum în schimburi neîntrerupte pentru a atinge mai repede abatajul central.

Un al doilea ascensor ne poartă cu încă un kilometru mai jos. Așezați pe niște birne, răsucim o țigară. Fumul dispăre cit ai clipi, înghițit de aparatele de ventilație. Aerul e atît de bine împospătat încît nu simți nici o clipă zăpușala apăsătoare a adîncurilor. S-ar putea spune că e chiar mai plăcut decît la suprafață, unde, înainte de a cobori în mină, norii negri și apăsători prevesteau furtună.

Ne continuăm drumul pînă la abatajul frontal pe „străzi” și drumuri subterane, mărginite adesea de trotuare din lemn. Galeria ne duce spre un fel de peșteră, luminată de vreo zece lămpi. Duduitul perforatoarelor a încetat. „Peretele” din fund și bolta peșterii sint barate de o vină mai întunecoasă, albăstrie, cu irizații auri, groasă de vreo patru palme și lungă de cel puțin cinci metri. Acesta este minereul, cuarțul purtător de aur. Ne împiedicăm de blocuri și de bolovanii, pe care lopețile mecanice îi vor ridica îndată și îi vor azvîrli în vagonetele din spate, așa cum arunci un bulgăre de sare peste umăr. Aici, minereul aurifer se extrage ca și cărbunele, cu ajutorul dinamitei.

★

Instalațiile de la suprafață sint fără indoiială la fel de însemnate ca și cele din adînc. Căci operațiile de tratare a minereului sint îndelungate și complexe. Așezate de-a lungul benzilor rulante, fele cu ochi ageri aleg din pietriș cuarțul și bucățile de rocă auriferă.

În ateliere spațioase, asemenea unor hale, se rotesc concaoare de mărimea unor camioane. Ceva mai încolo fumegă „bucătăriile diavolului”, cazanele uriașe în care niște brațe metalice frămîntă noroiul aurifer. Pe mesele de vibrație, curg într-un șuvoi neîntrerupt grăuncioarele de aur pur. Grăuncioarele dispar îndată într-un jghiab. Șuvoiul galben strălucește sub învelișul de apă. Abia poți rezista tentației de a muia un degel în apa cristalină, ce trebuie să fie uimitor de rece.

Dar ce revanșă în ultimul stadiu al producției! Într-un mic atelier se află niște vase mari de metal, din care fețele scot cu lopata un fel de zgură cenușie, umedă încă: este aur topit și amestecat cu zinc. Zgura este turnată în cutii albe de lemn și expediată în altă parte pentru a fi transformată în lingouri. În acest atelier am avut pentru prima oară prilejul și satisfacția să manevrez aurul cu lopata.

Max Leon

(Fragment)

EM ASTĂ SEARĂ?

perspectiva
foarte
de
oare
u
minu-
amenilor
construit
rișnui de
ortiv gi-
centrală
cu un
r unde
eci inter-
mine —
iar poi-
de ho-

terenuri
stele de
zi putea

adion e
ilnic zeci
i de toate
practică
mnastică,
t, își în-
nșul de
mplu se
pline de
Trebuie
capătă,
necesar:
hete de

devota-
siste-
litate im-
nt ei? Să
u, niște
nali. În
parte oa-
vin la

Lujniki să practice gimnastică medicală în cadrul unor cursuri speciale. În vara aceasta stadionul a avut aproximativ trei mii de astfel de „pacienți. Ei se bucură din plin de efectele binefăcătoare ale gimnasticii medicale și trimit la redacțiile ziarelor scrisori pline de caldă recunoștință față de initiatorii acestei măsuri. În felul acesta complexul sportiv de la Lujniki este nu numai centrul celor mai însemnate și interesante întreceri sportive, ci și un loc de recreere și o instituție medicală.

În vara aceasta moscoviții au avut un motiv în plus să vină la Lujniki. Aici s-a deschis în iulie Tîrgul din Moscova. În magazine și pavilioane luxoase poți cumpăra tot ce poțtești, poți lua masa la unul din numeroasele restaurante, poți sta la o conversație plăcută pe terasele luminate fereric ale cafenelelor.

Va să zică complexul sportiv de la Lujniki este nu numai centrul celor mai însemnate și interesante întreceri sportive, nu numai un loc ideal de recreere și o instituție medicală, ci și un uriaș magazin universal.

Evident, viața sportivă a Moscovei nu se limitează la Lujniki. Aici bate inima ei

năvalnică, dar mai există în orașul nostru și frumosul stadion „Dinamo”, și zeci de alte stadioane mai mici, sute de terenuri de sport, 37 de debarcadere, 11 plaje, care atrag zilnic sute de mii de moscoviți.

— Dar Expoziția realizărilor economiei naționale a U.R.S.S.? — sugerez eu. — Aici, în afara zecilor de pavilioane cu exponate, există un întreg complex de instituții pentru odihnă și distracție: citeva teatre de estradă în aer liber, cinematografe, pașiști retrase, liniștite, o livadă uriașă, bărci, cele trei fîntîni ca în basme... Dar parcă poți înșira tot ce găsești în acest încîntător oraș al minunilor naturii și mîinilor omenești?

Cum să te hotărâști? Întrebarea rămîne tot nerezolvată: unde mergem?

Ce ne oferea arta?

Concertul celor mai buni artiști de estradă din Moscova, intitulat „Seri moscovite”; „Luminile Siberiei”, spectacol prezentat de un grup de artiști din orașele Siberiei; „Nestematele Uralului” — spectacol prezentat de artiștii fabulosului flnut rusesc. Ansamblul de dansuri condus de Igor Moiseev prezenta un program nou, din înșoritul Caucaz au ve-

nit cu dansurile lor pitorești frumozii fii ai Georgiei, Tașkenul a trimis în capitala U.R.S.S. ansamblul „Bahor”, o „Beriozkă” uzbekă...

În vara asta, numai pe estradele din parcurile și piețele moscovite au avut loc 1500 de concerte. Una din aceste estrade, „Teatrul verde” din parcul de cultură și odihnă „Maxim Gorki”, are un amfiteatru în care încap 15.000 de spectatori.

Cercul s-a orientat și el bine înscriînd în programul lui feeria acvatică „Inot bun!” Căci e plăcut să stai în serile înăbușitoare de vară lângă cascada care improască stî pî răcoroși!

Vara 1959 la Moscova a fost bogată și în spectacole date de artiști străini. Moscoviții au primit vizita ansamblului slovac de cîntece, a orchestrei argentiniene „Tango”, a ansamblului „Budapesta ride” și altele.

Pînă la urmă, eu și prietenul meu ne-am hotărît să mergem la concertul dat de orchestra romînească „Electrecord”, petrecînd astfel o seară minunată.

Valentin Vohonin

redactor-șef adjuncț al ziarului „Moskovskaia pravda”

MASELE PLASTICE CUCERESC MEDICINA

Masele plastice au cucerit definitiv numeroase sectoare în care se foloseau altădată materiale clasice, cum ar fi oșelul și bumbacul, lemnul și mătasea. Ne-am obișnuit de pe acum să constatăm că cele mai diferite produse tehnice și bunuri de larg consum sînt confecționate din material plastic și va trebui să ne obișnuim cu prezența lor și într-un domeniu atât de diferit la prima vedere, cum este medicina.

De multă vreme chirurgia era în căutarea unor materiale cu calități noi pentru a putea înlocui organe distruse sau bolnave, căci transplantarea organelor și a tesuturilor de la oameni sau de la animale întîmpină încă greutăți mari, iar materialele clasice sînt în general rău suportate de organism și nu dau decît rezultate slabe.

Iată de ce chirurgii au primit cu mult entuziasm apariția maselor plastice — materiale suplă, rezistente la acțiunea diferiților agenți fizici și chimici și care se prelucrează ușor. Dar cea mai importantă calitate din punct

de importanță mai ales polimerii cu lanțuri foarte lungi; în medicină internă se folosesc doar polimerii cu lanțuri mai scurte.

In loc de singe — substanța S. K.

În cazurile de sîngerări masive — răniri, hemoragii de altă natură etc. — trebuie să înlocuim de urgență singele pierdut, în primul rînd pentru a permite continuarea normală a circulației, căci altfel inima ar bate în gol, ceea ce ar duce la epuizarea ei rapidă. Întrucît nu putem găsi întotdeauna singele potrivit și cantitatea suficientă, trebuie să recurgem la diferiți înlocuitori. Pentru umplerea vaselor cu lichid ar fi suficient să introducem apă simplă sau diferite soluții medicamentoase. Din păcate, însă, nici apa, nici soluțiile medicamentoase nu pot fi reținute decît foarte puțin timp în circulație, molecula de apă fiind suficient de mică pentru a străbate cu ușurință perețele vasculare. S-au

Noutăți în tehnica medicală

de vedere al medicinei, este faptul că aceste materiale sînt perfect suportate de țesuturile animale și nu sînt atacate și distruse de lichidele organismului.

Un craniu de nylon

Aceste calități fac posibile unele operații foarte importante. Iată, de pildă, un bolnav care a suferit un traumatism cranian și în timpul operației a fost necesar să i se îndepărteze mari fragmente din oasele boltei craniului. O placă subțire și ușoară de nylon, croită pe măsură va acoperi de acum înainte creierul în locul osului distrus. În scopuri experimentale s-a înlocuit la cîini o parte din calota craniană prin plăci transparente de material plastic, realizîndu-se astfel un minunat obiect de studiu pentru cercetarea circulației sanguine în creier.

Din fragmente transparente de nylon se realizează mici lentile. Acestea înlocuiesc, în anumite cazuri, cristalul natural, a cărui transparență a fost pierdută, și bolnavul își recapătă astfel vederea.

Oasele distruse pot fi înlocuite cu mult succes prin materiale plastice dure, tot așa cum se înlocuiesc canalele naturale, ca traheea și esofagul sau porțiuni de vase (artere și vene), cu tuburi suplă și elastice de nylon.

Ce sînt polimerii?

Întrebîntarea acestor materiale în chirurgie este din ce în ce mai mare; noi n-am amintit decît o mică parte din ele. Mai puțin cunoscută și mai greu de înțeles este folosirea lor în medicina internă, ca substituent al singelui, în intoxicațiile grave sau ca medicamente.

Cîteva explicații teoretice sînt necesare pentru a putea înțelege mai ușor modul în care un material din care se fabrică ciorapi, farfurii, serviete sau avioane poate la nevoie să înlocuiască o parte din singele pierdut.

Marele savant rus Butlerov a fost primul care a dat definiția și a explicat structura substanțelor macro-moleculare sau a polimerilor înalți, așa cum se numesc științific aceste substanțe.

Compușii chimici organici sînt formați doar din cîteva elemente simple: carbon, hidrogen, oxigen și azot. Aceștia se leagă între ei în diferite feluri, dînd naștere la moleculele numeroaselor substanțe organice existente în natură sau create pentru prima dată de om.

Pentru unele molecule există și posibilitatea de a se lega în lanțuri lungi, schimbîndu-și astfel o parte din proprietățile lor inițiale. Fenomenul acesta se numește polimerizare, iar produsul obținut este un polimer înalt sau o masă plastică. Un exemplu ne va lămurii mai bine patru atomi de carbon și 8 de hidrogen legați între ei într-un anumit fel dau naștere la un gaz numit butadienă. Dacă aceste molecule se leagă între ele într-un lanț lung, se obține cauciucul sintetic. Procedeu de obținere a cauciucului sintetic din butadienă a fost descoperit de savantul sovietic S. V. Lebedev.

Lungimea lanțului de molecule și modul în care sînt legate între ele moleculele este deosebit de important pentru proprietățile fizice ale substanțelor respective. Variînd condițiile de preparare se pot obține substanțe dure sau elastice, solide sau lichide, mase compacte sau fibre fine.

În chirurgie și în industria farmaceutică au

încercat diferite substanțe pentru a înlocui singele pierdut. Cele mai bune rezultate le-a dat polivinyl-pyrrolidon-ul, cunoscut în U.R.S.S. ca substanță S. K. (coloid sintetic). Aceasta este o masă plastică ale cărei proprietăți fizice — consistență, viscozitate etc. — sînt foarte asemănătoare cu cele ale plasmei sanguine. Aceste proprietăți și faptul că nu este nocivă pentru organism au impus-o ca plasmă artificială.

Bazîndu-se pe o altă proprietate a acestor substanțe, și anume aceea de a lega în lanțul lor molecular diferite toxine, ele au fost folosite cu mult succes în tratamentul unor intoxicații grave ca difteria, tetanosul etc.

Pe aceeași proprietate de a încorpora în structura lor și alte substanțe se bazează și încercările ce se fac actualmente în laboratoarele științifice din U.R.S.S. de a le asocia cu diferite medicamente active, pentru a conferi acestora din urmă o acțiune de lungă durată ceea ce este deosebit de important în unele cazuri de îmbolnăviri, cînd organismul trebuie să fie menținut vreme îndelungată sub influența unei mari concentrații de medicament.

S-a reușit în felul acesta să se lege medicamentele dintre cele mai importante ca penicilina, P.A.S.-ul, sintomicina, anticoagulante, precum și diferite metale cu acțiune terapeutică ca iodul, de pildă.

Lucrurile au fost duse chiar mai departe, căci prin variația lungimii lanțului molecular, aceste substanțe pot fi dirijate spre anumite organe, ca rinichiul și ficatul și în felul acesta acțiunea medicamentelor este localizată după nevoie.

Posibilitățile de folosire a maselor plastice de către chirurgie și medicină sînt foarte largi și de aceea nu este de mirare că în Uniunea Sovietică numeroase laboratoare științifice și de cercetări și-au înscris ca sarcină de primă importanță studiul acestor substanțe, care pot aduce o mare contribuție la apărarea sănătății oamenilor.

Dr. I. Laurian

microscop

Cuptor Martin automat

Procesul de încălzire a cuptoarelor Martin este condus de obicei de un oțelar. În curînd însă va fi înlocuit de un grup de dispeceri automați, sub forma aparatelor electronice complexe. Cu ajutorul lor cuptorul, fără intervenția omului, își va menține permanent același ritm de funcționare.

Aparate pentru narcotizare

Într-unul din laboratoarele Institutului Unional de cercetări științifice în domeniul instrumentelor și utilitatii medicale, au fost puse la punct două noi aparate: aparatul „UNA-1” care va permite administrarea narcozei pe orice diagramă a respirației și folosirea altă a oxigenului

pur cît și a unei mixturi de oxigen cu aer și aparatul „RN-59”, portativ și ușor de exploatat, pentru respirația artificială în timpul narcozei.

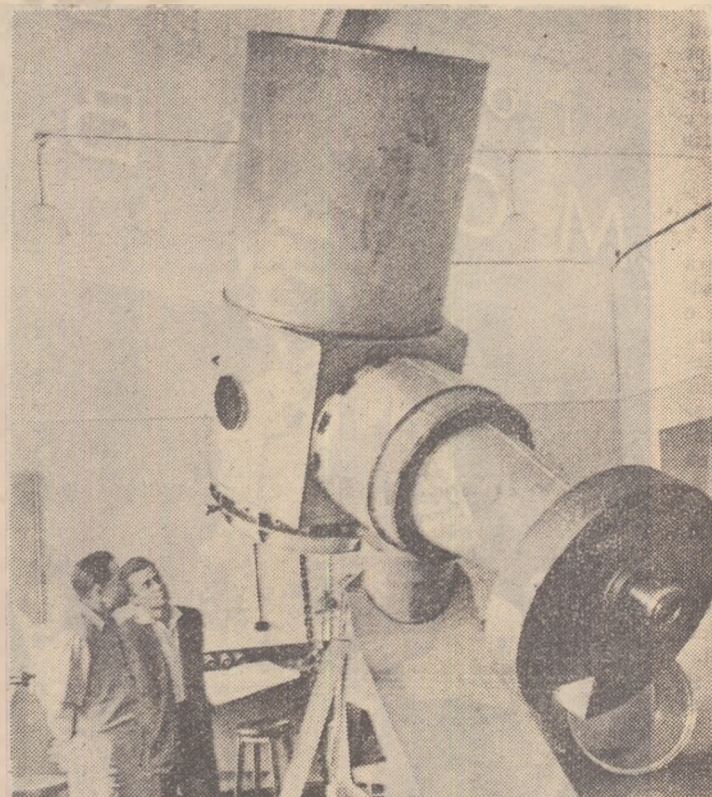
Un dig mobil

Plutașii de la Combinatul „Zabaikalsk” folosesc la transportul cu plute un dig mobil pentru reglarea debitului de apă al riurilor nu prea adînci. Avînd o construcție simplă, digul poate fi ușor mînut. Cu ajutorul lui se poate obține creșterea nivelului apei cu 1 metru sau chiar mai mult, astfel în cîț puține pot depăși zonele greu navigabile ale riurilor mici.

Turboforeza „Maliutka”

Uzina de construcții mecanice din Perm (Ural)

Observatorul din Pulkovo a împlinit 120 de ani

La 19 august s-au împlinit 120 de ani de la înființarea observatorului din Pulkovo, care a jucat un rol de seamă în dezvoltarea astronomiei, atît în Rusia cît și în celelalte țări ale lumii. Observatorul acesta, distrus pînă la temelie în timpul invaziei hoardelor fasciste, a fost reconstruit și utilat cu cele mai moderne aparate de observație. În clișeu: un telescop modern la observatorul din Pulkovo.

Cînd termometrul coboară sub zero grade

Povestea a-nceput acum o sută și cincizeci de ani, la un depozit militar din Petersburg. Și iată cum: în ciuda faptului că depozitul era păzit cu strînicie, se constată că la un întreg transport de mantale soldățești nou-nouțe, frumoși nasturi de cositor, care-și luau ochii prin strălucirea lor, dispăruseră peste noapte... Cu toate eforturile depuse, făptașul nu putu fi descoperit.

Mult mai tîrziu, în anul 1912, o altă întîmplare, de data asta mult mai tragică, îi nedumeri țărăși pe savanți în timpul expediției polare întreprinse de englezul Robert Scott spre țărurile Antarctidei, cînd vasele se apropiau tot mai mult de Polul Sud, iar temperatura devenea din ce în ce mai scăzută, rezervoarele cu combustibil lichid, sudate cu cositor, începură să curgă.

Aceste două întîmplări, precum și altele care urmară, îi

făcură pe savanți să se preocupe mai îndeaproape de comportarea diverselor corpuri la temperaturile joase. Studiul întreprins de laboratorul din Pulkovo, în legătură cu comportarea cositorului a dus la următoarea constatare: la anumite temperaturi joase, cositorul este supus unei transformări structurale denumită polimorfism.

Regimul temperaturilor joase influențează în mare măsură multe alte corpuri, indiferent de starea în care se află. Astfel, hidrogenul, lichefiat la temperaturi joase, se desparte mult mai ușor de izotopul său greu — deuteriul, care se obține cu atîta anevoiie în condiții obișnuite și care se folosește în cantități mari la centralele atomice.

Pînă și aerul devine cu totul altfel în condițiile unei temperaturi scăzute: e mult mai maleabil și-și cedează mult mai ușor oxigenul. În anul 1946, celebrul savant sovietic P. L. Kapița a elaborat o metodă extrem de eficientă de separare a oxigenului din aer, metodă care permite obținerea a zeci de tone de oxigen pe oră.

Multe compoziții chimice, deosebit de active și de periculoase în condițiile obișnuite devin inofensive atunci cînd le „desfacem” în radicali și le păstrăm apoi la frig în stare congelată, fără a ne teme că ar putea exploda. Apoi, încălzindu-le, ele se combină la loc, păstrîndu-și prin această „conservare” toate proprietățile inițiale după cum fructele congelate își păstrează vitaminele.

Dar poate cea mai interesantă comportare în „împărăția Iri-gului” o are heliul, acest gaz nobil fără culoare și fără miros, folosit atît de mult în metalurgie și medicină.

S-a constatat că la un regim de temperatură extrem de scăzută conductibilitatea termică a heliului crește de un miliard de ori, creînd impresia că în acest gaz căldura se răspîndește fără a întîmpina cea mai mică rezistență, iar atunci cînd e turnat într-o eprubetă în stare lichidă, (gazul se lichefiază la — 268,9 grade C°) el începe să... se cățere pe pereții acesteia! Cum se explică asta? Explicația ne-o dă tot savantul sovietic P. L. Kapița: în preajma lui zero absolut viscozitatea heliului lichid dispăre cu totul.

rampa și ecranul

O vizită la studiourile „Mosfilm”

De obicei, muzeele vorbesc spre trecut. La muzeul studiourilor „Mosfilm”, cel mai interesant dintre exponate îl constituie însă macheta viitorului „Mosfilm”, cu grădina strălucită de alei umbroase, cu cele trei clădiri destinate pavilionelor de filmare, cu numeroasele ateliere și centrala electrică. În sălile muzeului găsiți întotdeauna cite un ghid nevol care-ți vorbește cu înflecție despre viitoarele construcții ale studioului, care vor spune de cele mai moderne stalații și utilaje și unde va fi folosită pentru prima oară găsirea luminii de la distanță. Construcția „Mosfilmului” se apropie de sfârșit. Noile pavilioane au și intrat în funcțiune. Este tot lume multă, animație, surprize.

... Un grup de aviatori fran-

me, epopei, comedii, transpuneri cinematografice după opere literare, filme-spectacole. Problematika actuală — gândurile, sentimentele, aspirațiile oamenilor sovietici, ocupă principial loc în tematica noilor filme.

Pentru a reda cât mai veridic viața și comportarea eroilor, atmosfera vieții și a muncii lor de fiecare zi, grupul de cineaști care lucrează la filmul „Nunta de argint” a participat timp de trei luni la construcția podului de pe fluviul Enisei. În toamna aceasta, grupul va petrece un timp pe șantierul hidrocentralei de la Bratsk.

Cineaștii „Mosfilmului” se simt la largul lor pe șantiere. Bratskul, în special, le este foarte familiar. În ziua când avea loc solemnitatea terminării barajului pe Angara, printre operatorii cinematografici

Pe platoul de filmare...

ezi, eroi ai coproduției franco-sovietice „Normandie-Niemen” au oprit în grădina să se dănească, în pauza dintre două filmări. Pe o aleie se lăsa visător un om îmbrăcat într-un costum din secolul trecut. E tânărul actor Evgheni Lazarev, care debutează în rolul pictorului Surikov, în filmul cu același nume.

O fată care întruhidează pe roina romanului „In ajun” — urgheniev și partenerul ei, un cior bulgar, au nimerit din trează într-un magazin cu jărui. Cineva le explică amuzat că magazinul nu e altceva decât un interior pentru filmul de opii „Poveste de iarnă”.

Străzile bătrânului Petersburg, acoperite de zăpadă, se ivesc teprimate în lumina puternică a miezului de vară. Decorul acesta a servit de curind echipei regizorului Piriev, care a filmat aici un episod din „Nopțile albe”, cu Oleg Strijenov în rolul Visătorului și Liudmila Marcenko în rolul Nastenka. De-asupra intrării unuia dintre platourile de filmare atrage atenția o inscripție cu literele-o schioapă: „Ani înflăcărați”. E primul film sovietic urmat pe peliculă lată.

Anul acesta, în studiourile „Mosfilm” vor fi realizate 22 filme de lung metraj: dra-

me, epopei, comedii, transpuneri cinematografice după opere literare, filme-spectacole. Problematika actuală — gândurile, sentimentele, aspirațiile oamenilor sovietici, ocupă principial loc în tematica noilor filme.

me, epopei, comedii, transpuneri cinematografice după opere literare, filme-spectacole. Problematika actuală — gândurile, sentimentele, aspirațiile oamenilor sovietici, ocupă principial loc în tematica noilor filme.

O. Abolnik

Reflector

Ziarul italian „Il messaggero” rezervă o amplă cronică filmului sovietic „Soarta unui om”, care a obținut marele premiu al Festivalului internațional de la Moscova. Filmul acesta, relevă ziarul, constituie un model de autentic realism. Ziarul elogiază înalta artă interpretativă și regizorală a lui Serghei Bondarciuk, „care știe să folosească cu o deosebită măiestrie mijloacele specifice de expresie pe care le oferă cinematografia”.

În sala celui mai mare cinematograful din Washington — „Capitol”, a avut loc primul concert al unui grup de artiști sovietici — interpreți de cantece și dansuri ale popoarelor U.R.S.S. Spectatorii, în rândul cărora se aflau înalte personalități ale vieții politice și culturale din S.U.A., au făcut o caldă primire artei cîntăreților și dansatorilor sovietici.

Colectivul Teatrului de dramă din Leningrad a pus în scenă piesa „In adîncul pădurilor” de P. Melnikov-Pecerski. Pe lângă artiștii teatrului au fost distribuiți în acest spectacol și 12 membri ai formației teatrale de amatori de la Casa de cultură „Primul cincinal” din localitate.

Regizorul Mihail Kalatozov, Tatiana Samoilova, Iuri Smoktunovski, Evgheni Urbanski se află împreună cu o întreagă echipă de filmare în munții Saiank din Iakuția, unde se turneză exteriorile filmului „Scrisoarea n-a fost expediată”. Munca grupului de cineaști se desfășoară în condiții aspre. Se cuvine relevat faptul că nici unul dintre interpreți n-a acceptat să fie dublat în scenele mai dificile, astfel încît epizoadele ce reprezintă lupta eroilor cu forțele naturii dezlănțuite ale iăgalei polare, vor fi autentice.

„Copiii altora”

O întâmplare relatată de ziarul „Komsomolskaia pravda” a inspirat noul film al studiourilor gruzine „Copiii altora”. În scenariul lui Revaz Djapanidze faptele păstrează pregnant fioul autenticității.

— Poți oare iubi cu adevărat copii străini? Nu te leagă de ei numai mila, compătimirea?

La această întrebare, ce constituie una din replicile eroului principal, filmul răspunde în chip emoționant, cu o vibrantă notă de umanism.

O studentă se împrietenește cu doi copii rămași fără mamă, se căsătorește cu tatăl lor, în persoana cărui crede a fi găsit un om integru, iar în momentul cînd acesta o părăsește pentru o altă femeie, își înfruntă cu curaj durerea și se hotărăște să rămînă alături de copii, știind că prezența, ajutorul, dragostea ei le sînt imperios necesare. Acesta este în câteva cuvinte subiectul filmului.

„Copiii altora” este realizat de regizorul Tenghiz Abuladze, care a colaborat și la redactarea scenariului. Tânărul regizor a redus la maximum dialogul, investigînd cu ajutorul ampler

O substanțială transpunere cinematografică

Cadru din filmul „Dimineața mohorită”

„Noi am început lupta într-o dimineață mohorită. Dar curînd se vor destrăma norii, totul se va lumina”. Cuvintele lui Teleghin, erou al trilogiei „Calvarul” definesc atmosfera sub semnul căreia se desfășoară a III-a — și ultima parie — a cuprinzătoarei ecranizări după romanul lui Alexei Tolstoi. Dacă Surorile puneau bazele conflictului prezentînd paralel eroii, (surorile Bulavin în deosebi), lumea de unde vin, cu concepțiile și apoi cu reacțiile lor diferite la marile evenimente istorice, iar Anul 1918 urmărea încadrarea fermă a unor intelectuali cinstiți, ca Teleghin, ca Dașa, pe baricadele luptei revoluționare, Dimineața mohorită risipește — definitiv — ultimele îndoiele din sufletul lui Roșcin, al Katiei, aducîndu-i — după o tulbură rătăcire pe un drum sinuos, alături de marea familie a comuniștilor combatanți. Războiul civil nu s-a terminat încă. Dar zorile victoriei mijesc la orizont. Tânărul stat socialist e încă tulburat de atacurile banditești ale mercenarilor petliuriști, de isteria anarhiștilor din ceata lui Mahno. Armata Sovietică se găsește într-o permanentă stare de alarmă. Luptele se dau acum pentru curățirea fiecărui sat, a fiecărui orașel, de contrarevoluționarii dinăuntru. Localnicii fug năcuți, într-o continuă bejenie; casele prădate, arse, străjuiesc orizontul mohorit al steei noroioase. Acesta este peisajul în mijlocul căruia evoluează personajele. Soarta lor se leagă strîns de cea a victoriilor obținute asupra dușmanului. Chipul frămîntat al fostului ofițer alb, Roșcin, ce nu-și găsește locul decît în clipa în care ia parte la discuția aprinsă dintre marinarul bolșevic și căpetenia anarhiștilor, se destinde treptat, se luminează abia odată cu încadrarea sa activă în rîndurile armatei roșii. Odissea căutărilor sale, a rătăcirilor și limpezirilor de conștiință, reprezintă

drumul anevoios, „calvarul” prin care au ajuns la purificare oamenii slabi, dar cinstiți ca Roșcin. La capătul căutărilor ei își va găsi și soția, dar o Katie nouă, activă, energică, pe care suferința a renăscut-o, iar o-rînduirea sovietică i-a croit un ideal, o rațiune de existență. Intinerita învățătoare va crește noile generații în cultul unei formule etice, ani de zile necunoscute de Katia: munca. Interesantă ca problematică este și regăsirea celor doi eroi — aparent mult mai consecvenți, mai liniari și totuși complicați sufletește — Teleghin și Dașa. Ei trec de la început de partea puterii sovietice. Căsnicia lor începe sub semnul furtunosului an revoluționar. Dar le moare — în condiții tragice, copilul. Și Dașa își face răspunzător pentru aceasta soțul. Se instrăinează de el și numai depărțarea, războiul, primieidia prin care trece Teleghin va salva această căsătorie de la destrămarea. Soții se reintînesc. Dar gheața se va topi treptat, sufletele lor nu se vor apropia decît cu ajutorul unei punți pe care de data asta ceva mult mai profund decît furtunoasa linerețe o va întinde: tovarășia, caldă prietenie bazată pe o matură înțelegere. Dașa va avea o revelație în clipa în care Teleghin, ursuzul, va reacționa atît de entuziast la spectacolul ostașilor amatori. „Vasăzică îndrăgește arta!” gîndește parcă în ea, bucurîndu-se, tinăra sensibilă. Iar bărbatul va fi fericit în clipa în care își va da seama că femeia îl iubește totuși, ca odinioară. Pe fondul marilor viltori sociale, se adîncesc, capătă o altă perspectivă și sentimentele oamenilor. Este o demonstrație, pe care o dezvoltă artistic în fața spectatorului, această a treia serie din ecranizarea datorată regizorului Grigori Roșal.

Alice Mănoiu

Protagonistul filmului, Otar Koberidze

Ce carburanți vor folosi navele cosmice?

Carburanții sînt hrana motorului, și din an în an această „hrană” devine tot mai „nutritivă”.

Ce înseamnă asta? Să ne explicăm. Cantitatea de kilocalorii a caldurii obținute prin arderea completă a unui kilogram de combustibil este valoarea de bază care indică rezerva de energie ascunsă în el și poartă denumirea de putere calorică.

Lemnele au, de pildă, o putere calorică de aproape 3.000 de kilocalorii pe kilogram, în timp ce carbunele de piatră — de 7.000. Din această cauză, o locomotivă care consumă carbune de piatră va efectua de 2,3 ori mai mult lucru util decît dacă va arde o cantitate egală, ca greutate, de lemne.

Motoarele cu combustie internă au nevoie de carburanți cu o putere calorică și mai mare. Chimistii au reușit să obțină din păcură o benzină cu o putere calorică de aproximativ 11.000 de kilocalorii la un kilogram de carburant.

Apariția noului gen de motoare cu combustie internă — motoarele de rachetă — a pus pe primul plan problema carburanților.

La vremea lui, K. E. Tsiolkovski a propus o rachetă care să funcționeze pe bază de hidrogen lichid sau petrol. În acest caz, hidrogenul și petrolul formau doar cincizeci la sută din cantitatea combustibilului folosit. Cînd vă alimentați automobilul cu benzină, pentru ca motorul să funcționeze normal nu aveți nevoie și de oxidant, adică de oxigen, că doar nimeni nu călătorește cu automobilul prin spații fără aer, iar pe pămînt oxigenul se află din belșug. Cu totul altfel stău însă lucrurile cu rachetele. Părăsind atmosfera pămîntului, racheta nu mai are de unde lua oxigenul atît de necesar arderii. Iată motivul pentru care Tsiolkovski a introdus un al doilea component al carburantului pentru rachetă: oxigenul lichid, ca oxidant.

Elevul lui Tsiolkovski, inginerul sovietic Tandez, s-a gândit să folosească drept carburanți... metalele. Mai precis, aluminiu sau magneziu. S-a constatat că, arzînd în oxigen, atît aluminiul cît și magneziul degajă o cantitate uriașă de căldură, depășind din acest punct de vedere mulți carburanți lichizi.

Rachetele care-și iau zborul în zilele noastre își datoresc în bună parte eficacitatea lor atît prafului de pușcă, petrolului, oxigenului lichid, cît și metalelor. În felul acesta le putem împărți în două mari categorii: rachete care funcționează pe bază de carburanți solizi și rachete ale căror rezervoare sînt umplute cu carburanți lichizi.

Carburantul solid, care în majoritatea cazurilor este un amestec variat de praful de pușcă, prezintă un mare dezavantaj: arderea lui poate fi reglată numai cu mare greutate. Pe de altă parte, are și multe avantaje: el îngăduie rachetei să aibă o construcție cît se poate de simplă. Racheta nu are nevoie nici de rezervoare, nici de pompe, nici de sisteme de comunicații complexe pentru lichide. Apoi, greutatea carburantului solid în comparație cu a celui lichid este extrem de mică. Se știe că cu cît o rachetă zboară pe o distanță mai mare, cu atît cantitatea de carburant pe care o ia trebuie să fie mai mare. Rezervoarele ocupă cea mai mare parte din spațiul rachetei și determină în mare

măsură forma acesteia. Iată de ce constructorii cer chimiștilor ca combustibilul să ocupe în racheta, un „spațiu localiv” cît mai restrîns, cu alte cuvinte ca greutatea lui specifică, puterea lui calorică să fie cît mai mari.

Tocmai din această pricină hidrogenul care, unit cu oxigenul, degajă o mare cantitate de căldură, nu și-a găsit o întrebuintare mai largă.

Cea de a doua parte a carburantului o formează deci oxidantul. O mare răspîndire au capatat în ultima vreme următorii oxidanți: acidul azotic, acidul percloric, tetranitrometanul, apa oxigenată și altele. Toate au în componența lor oxigen. Acidul azotic conține, de pildă 76 la sută oxigen, restul de 24 la sută din greutate trebuind să fie completat cu balast. Se înțelege, că din acest punct de vedere este mult mai convenabil să ai un oxidant fără balast, cum este oxigenul lichid. Mai există însă un oxidant și mai puternic — ozonul, care are o greutate specifică de 1,5 ori mai mare decît a oxigenului.

Calcululele chimiștilor din diferite țări au demonstrat că tehnica rachetelor nu poate conta în continuare pe succese prea mari în dezvoltarea ei dacă nu va avea la îndemînă carburanți mai „nutritivi”. Așa încît chimiștii au început să „zgîndăre” iar (pentru a cita oară?) sistemul periodic al lui Mendeleev.

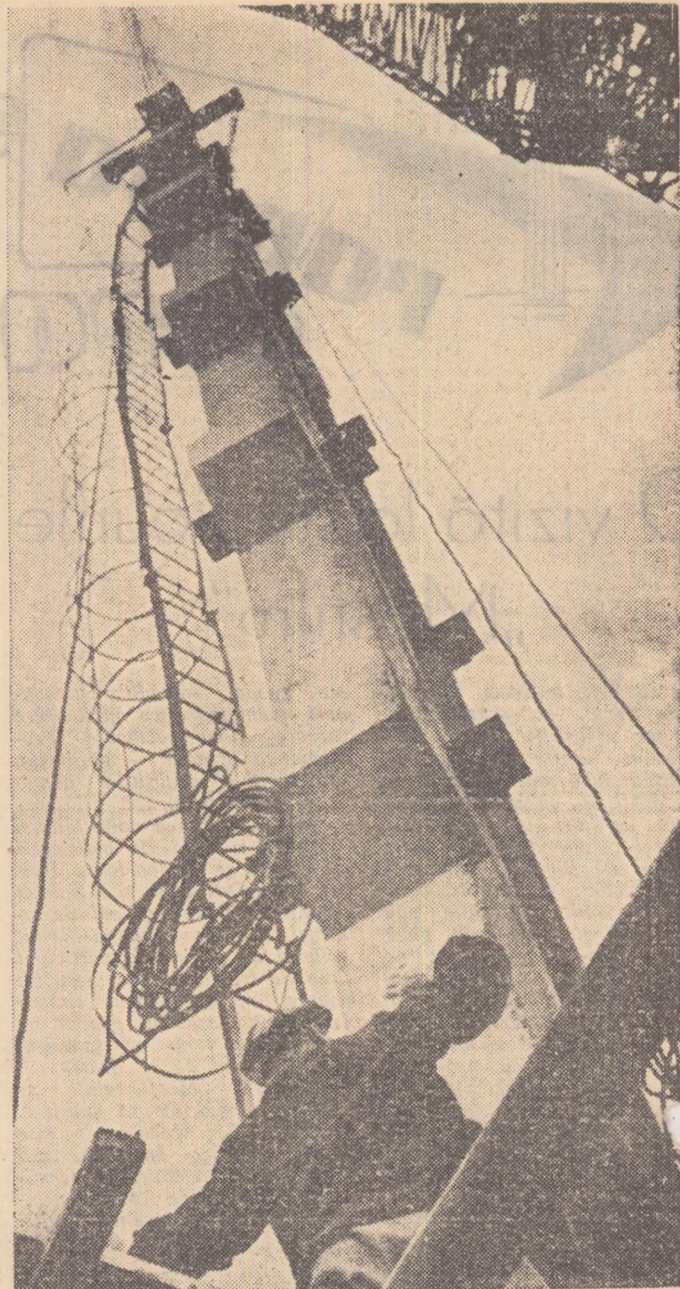
Cobaltul, beriliul, borul cu diverșii săi derivați, cite și mai cite n-au fost încercate în calitate de noi carburanți. S-au experimentat de asemenea și noii oxidanți extrem de puternici, cum ar fi fluorul în combinație cu oxigenul, fluorul simplu etc.

Chiar și cuvîntul „carburant” începe să devină din ce în ce mai simbolic. El nu mai este o simplă substanță care are proprietatea de a încălzi. Au apărut noi izvoare, nemălîntilnite pînă acum, de energie termică, cum ar fi carburanții fără... ardere.

S-a dovedit că un kilogram de hidrogen compus din atomi separați — așa numitul hidrogen atomar — degajă în cazul unirii acestor atomi în molecule obișnuite o cantitate de căldură care poate să producă fierberea unei jumătăți de tonă apă. E adevărat că, în ciuda atrăgătoarelor perspective pe care o deschide hidrogenul atomar, el este extrem de nestabil și încă nu s-a izbutit obținerea lui în cantități mari. La fel se întîmplă și cu oxigenul atomar. După cum anunță o revistă străină, în clipa de față se fac încercări cu un aparat de zbor capabil să zboare în straturile superioare ale atmosferei cu o viteză care să depășească de două ori viteza sunetului. După părerea autorilor proiectului, razele soarelui ar putea să spargă moleculele oxigenului în atomi. Acești atomi, unindu-se din nou în molecule în interiorul unui asemenea aparat, ar trebui să degaje sub formă de căldură energia consumată pentru formarea lor.

După părerea unor savanți, noii carburanți chimici vor ocupa un loc intermediar în drumul spre folosirea energiei nucleare drept carburant pentru rachete.

P. Petunin
inginer chimist

Centrala electrică atomică din Ural
Coloana cu o înălțime de 25 metri și o greutate de 35 tone a fost instalată în numai 20 de minute

Tehnica veacului XXI Centrala electrică atomică din Ural

O șosea largă, pavată cu plăci de beton, duce spre o uriașă construcție, unică în felul ei: centrala electrică atomică din Beloiarsk.

Imensele brațe ale macaralelor-turn, care se deplasează încet pe liniile de cale ferată, coboară de la înălțimea lor, de aproape șaptezeci de metri, spre a ridica de pe pămînt elementele de construcție. Procesul de ridicare și instalare pe fundație a unei coloane de 25 de metri lungime, cîntărind mai bine de 35 de tone și care abia a început pe două platforme de cale ferată nu durează decît 20 de minute!

Corpul principal al noii uzine va cuprinde sala mașinilor și secția reactorilor. Instalarea carcsei din sala mașinilor este aproape gata. Ea are o înălțime de 25 metri și e montată din coloane de beton armat, cu un planșeu din grinzi metalice. Pereții vor fi executați din panouri asamblabile de beton armat, izolați cu piatră minerală.

Lîngă sala mașinilor se află secția reactorilor. Aici se execută lucrări extrem de complexe. O scară îngustă, de lemn, duce în interiorul imensei grădi de fundație cu pereții ferecați în beton armat. Secția aceasta a reactorilor este, cum s-ar spune, „sanctuarul” întregii uzine.

Toate construcțiile din interiorul secției reactorilor — încăperile, boxele, totul este executat dintr-un beton cu densitate sporită: betonul biologic. Se numește biologic, pentru că oprește pătundera razei gamma, înlăturînd acțiunea pe care acestea o pot avea asupra organismului omenesc. Elementele cele mai importante sînt executate dintr-un beton extrem de greu, grosimea pereților unora dintre încăperi, cum ar fi groapa reactorilor, atîngînd trei metri.

S-au luat toate măsurile pentru a se asigura securitatea personalului care va lucra aici. Așa de pildă, ușile de protecție executate din fontă, cu o grosime de 25 de centimetri iar șevile încastate în beton sînt din oțel inoxidabil, căci ruzina, care eventual ar fi spălată de jeturile de apă, ar da, ca de altfel orice corp străin, o radioactivitate sporită.

Multe alte lucruri interesante se pot vedea și în celelalte sectoare ale șantierului uzinei, cum ar fi, de pildă, uriașele conducte de aducțiune a apei din lacul artificial spre turbine, precum și imensele deversoare, prin care apele reziduale se vor scurge din nou în lac, pentru răcire. Lacul însuși, care se întinde pe zeci de kilometri pătrați, înconjurat cu un dig, este o construcție extrem de interesantă.

În prima etapă a funcționării sale, noua centrală va avea o putere instalată de 200.000 de kilowați. Această uzină are un caracter experimental. După ce va fi terminată, ea va furniza curent electric sistemului energetic din Ural.

În ceea ce privește reactorii, construcția lor seamănă cu aceea a reactorului primei uzine atomice din Uniunea Sovietică, dar prezintă indicii tehnici și economici mai ridicați. Reactorii noii uzine vor funcționa pe bază de uraniu slab îmbolat și vor fi terminate la sfîrșitul anului viitor.

Întreaga conducere a centralei electrice atomice va fi automatizată. Lucrările de construcție prevăzute în prima etapă vor fi terminate la sfîrșitul anului viitor. Paralel cu lucrările de construire a noii centrale electrice atomice a început să se înalțe în apropiere un nou oraș modern, cu bulevarde largi, cu clădiri impunătoare.

20.000 km de linii electrificate

Planul septenal prevede importante lucrări de reamenajare tehnică și de dezvoltare a transporturilor feroviare. Pînă în 1965 vor fi electrificate liniile Moscova-Kuibîșev-Irkutsk-Extremul Orient, Moscova-Gorki-Sverdlovsk și alte linii, totalizînd 20.000 de kilometri de cale ferată.

În transporturile feroviare, progresul tehnic va tinde în special spre o mecanizare și o automatizare de ansamblu. În următorii șapte ani, 18—20.000 kilometri de cale ferată vor fi înzestrați cu „bloc-sistem” automat și cu un serviciu de dispeceri centralizat. Se va extinde centralizarea electrică a acelor, ca și mecanizarea și automatizarea triajului vagoanelor în gări, folosindu-se mașinile electronice, radarul și televiziunea. Va continua mecanizarea lucrărilor de încărcare, descărcare și construcție.

Pentru ameliorarea comunicațiilor între principalele zone economice ale țării, se vor crea noi căi ferate. Se va termina construcția liniei din Siberia centrală, care se va întinde pe o distanță de 2.000 kilometri. Începînd cu gara Alaiskaia, (în apropiere de Barnaul) această linie va urma spre anous o direcție aproape paralelă cu cea a transiberianului. Linia va

traversa teritoriul Altaiului, regiunile Novosibirsk, Pavlodar, Kustanai. Ea va asigura transportul milioanei de tone de grâu recoltate de pe pămînturile destelenite.

Minerurile zăcămintelor din Sokolovka-Sarbai și Lisakovski (Kazahstan) vor fi transportate pe drumul cel mai scurt spre bazinul Kuznețkului. Noua linie va contribui la valorificarea pămînturilor destelenite, la dezvoltarea industriei din Siberia și Kazahstan. Pînă în 1960 vor fi terminate toate lucrările principale privind construcția acestei linii. Va intra în funcțiune în acești ani și calea ferată a Siberiei meridionale. Lucrările în sectorul este al acestei linii — de la Abakan la Taișet (660 km) se desfășoară în condiții grele. În apropiere de Taișet, linia întîlnește transiberianul. Ea leagă, pe drumul cel mai scurt, Siberia orientală de bazinul Kuznețkului, de Karaganda și Asia Centrală. Ea va sprijini valorificarea masivelor forestiere și a bogățiilor subteranului regiunii sudice a ținutului Krasnoiarșk.

Lucrările continuă de asemenea în sectorul cel mai occidental al liniei Magnitogorsk-Abdulino, în nordul regiunii Orenburg. Acest sector se întinde pe 500 kilometri. El constituie o prelungire a liniei Siberiei me-

ridionale, prin Uralul de sud, pînă în partea europeană a U.R.S.S.

În prezent se află în construcție în ținutul taigalei o linie care va lega Aișinsk (pe traseul transiberianului, în ținutul Krasnoiarșk) cu Abalakovo (pe lenisei) și Reșeta (în apropiere de Taișet) cu Boguciani, pe Angara, unde se creează noi zone de industrie forestieră și se construiesc centrale electrice.

În R. S. S. Kazahă e în curs de construcție o linie care va lega Aktogai cu frontiera R. P. Chineze. Această linie se va prelungi pe teritoriul chinez începînd cu localitatea Lan-Ceu. Noua cale ferată va constitui cel mai scurt traseu între U.R.S.S. și R. P. Chineză.

În anii septenalanului se vor construi în Uniunea Sovietică 9.000 kilometri de căi ferate noi și 8.000 kilometri de linii secundare. În afară de acestea este prevăzut să se construiască 2.700 kilometri de căi ferate în zonele de valorificare a masivelor forestiere.

Înfăptuirea prevederilor planului de transporturi feroviare va contribui la intensificarea circulației mărfurilor în următorii șapte ani pînă la 1.800—1.850 miliarde de tone-kilometri.

ing. I. Krasnoșcekov

Doi actori neobișnuiți

Nu de mult, un grup de cineaști sovietici, în frunte cu operatorii V. Kopalîn și V. Bessonov a vizitat stațiunea polară Nagurskaia, de pe Pământul lui Frantz Losiî, spre a turna un film. Localnicii i-au întâmpinat cu bucurie pe cineaști și le-au pus îndată la dispoziție doi ursuleți albi, pe care-i prinseseră cu câteva zile în urmă, spre a fi folosiți ca „actori” în noul film. În stațiunea polară ursuleții s-au simțit îndată ca „la ei acasă”, ceea ce a ușurat mult munca cineaștilor: se plimbau de colo-colo prin toate încăperile stațiunii făcând tot felul de giumbușlucuri, se cățarau pe rafturile bibliotecii luând volumele și revistele „preferate”, îl scoteau din pepeni pe radiotelegrafist încercându-i bornele și provocând perturbări în aparatură, ba la un moment dat au furat chiar bucătarului de sub nas o halcă zdravănă de carne și, dacă nu s-ar fi luat la bătaie la împărțirea prăzii, făptașii ar fi rămas și acum nedescoperiți...

E interesant că aceste scene au fost înregistrate pe peliculă fără ca cineaștii să fie nevoiți să le inventeze sau să intervină cit de cit în „maniera” de interpretare a „actorilor”. Toate au decurs de la sine, sau, cum s-ar exprima un critic de specialitate, „clădă viața a sugerat actorilor cea mai ferelă rezolvare a diverselor situații”.

Tot atât de interesante au fost și filmările în aer liber. În cursul uneia din ele, micii actori în cojoace albe erau cit pe aci s-o pătească. În afară de ei mai luau parte la filmare un atelaj de ciini înhâmați la o sanie și doi membri ai expediției. Pomenindu-se deodată în fața „actorilor” principalii care tocmai pozau obiectivului de filmare, cinișii s-au napustit furioși, cu atelaj cu tot, asupra lor, și dacă n-ar fi sărit la timp unul din membrii expediției ca să-i acopere pe micuți cu trupul lui, praf și pulbere s-ar fi ales din arăndoi...

Ultimele cadre au fost filmate în grădina zoologică din Moscova, unde întregul colectiv de cineaști, în frunte cu cei doi protagoniști principali, a fost adus pe calea aerului.

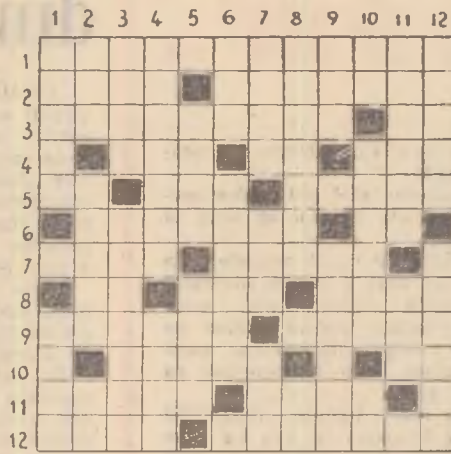
Noul film în culori destinat copiilor, având două serii, va putea fi vizionat în curând pe ecranele cinematografelelor.

METALE

ORIZONTAL: 1)

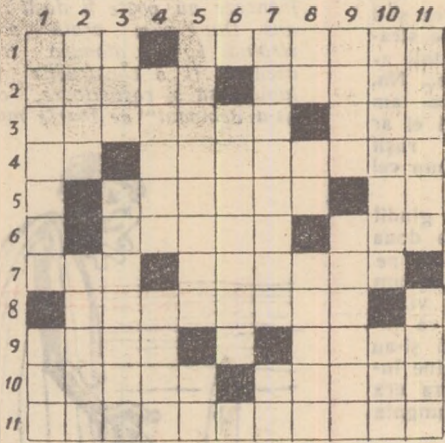
Autorul românului „Torentul de fier”; 2) „... și piine”, roman de Ion Călugaru — Autorul povestirii „Pasărea de bronz”; 3) „... de aramă”, balet de Glier — Bărbu; 4) Riu din Teba! Za sucită! — Zeu domestic la romani; 5) In tuci! — „... și argint”, vals — de Lehar — Verighete pentru... gimnastică; 6) Greutăți... sportive — Jumătate din oțel; 7) Oțel pentru inel, în două versuri — Cui mare pentru... minciună; 8) Nota diapazonului — Metal... sunător — Mii de kilograme; 9) Un animal și un vehicul cu... piatră de var — Mină de fier (jig.); 10) Casa... automobilelor — Urechiat... de oțel; 11) Jivine... de metal — Concurenți serioși; 12) Metale... agresive — Veche monedă austriacă de argint.

VERTICAL: 1) Partea de jos a unui grilaj de fier — Doniță... moldovenească; 2) Etaj neterminat! — 500 de kilograme (od.) — În șir! 3) Negre în cerul gurii — Aliaj

...amestecat; 4) Polindromul cu portocala, din jocurile copiilor — Intrebare... mișcătoare. 5) Afluent al Nistrului — Drugi de metal; 6) Curelușe — Drege; 7) Pisica din... sac — Fluviu în Europa — Scaun cu brațe; 8) Seamănă cu tunul — Mei! 9) Piesă cilindrică de metal la presa de imprimat — „Așa s-a călît...”, roman autobiografic de N. Ostrooski; 10) Riu în U.R.S.S. — Autorul piesei „Caleașca de aur” — În Alpi! 11) Metal dur, alb-albăstrui, cu reflexe roșietice — Unchiul de... zăpadă; 12) Zăvoare — Metal... mitologic.

VARIA

ORIZONTAL: 1)

Lingă ton, baston — De multe ori cînd e cu „co” în față, e cu ceartă după... 2) O față care i s-a urcat lui taică-său în cap — Se dă pe față, fără să fie altfel. 3) Adormit ceva mai tare — Inceț la urmă; 4) Din modestie, renunț să mă deșinesc — La soare, spre bronzare; 5) E pe cal, că-l are... — Lingă cal e calic, lingă poet, poetic! 6)

Cea mai simplă ființă — Un cîntec în toamna gri; 7) E oală sau zeu? — Sincer să spun, nu-s tocmai mici; 8) O pată și o lamă la mînă... 9) ... și dacă n-ai lamă, ce rămîne? — Primul zburător; 10) Trei sunete din acordeon — Una puternică... 11) Se-mbracă cu umbrela și umblă prin nori...

VERTICAL: 1) Eu spun că „nu le are”, dar d-ta? — Faină cu lipici; 2) Nu crede ce nu vede! — Refractoră la lumină; 3) Verde pe hartă — Ii șade bine cu drumul; 4) Înainte de nisam — E (o) lipsă! 5) Un o moale între Lina și Ian! — Dese; 6) Precede portocala; 7) La cordon și la prietenie — Acut; 8) Zece metri-n lung, zece metri-n lat — Face din om, neom — lei exemplul, dar nu pui personalitate; 9) Filozofezi — Țăran, la timpul trecut; 10) De pe urma înălțimilor și a învîrteților... — În carte; 11) A face un pas greșit (sau mai multi) — Nici una, nici două...

УМО R УМО

Schimb de experiență

Vecinul meu Kolea Ivanov, inginer de meserie, s-a însurat de puțin timp. Tînăra pereche se împacă cum nu se poate mai bine; chiar la piață se ducea duminică împreună.

Odată, în timp ce se întorceau de la piață, soții Ivanov s-au întâlnit cu președintele comitetului de întreprindere. Kolea a uitat repede de această întâmplare, dar memoria președintelui era mai bună. După câteva zile, Kolea a fost chemat la comitet.

— Uite despre ce-i vorba, tovarășe Ivanov — i-a spus președintele. La clubul uzinei o să avem astăzi o conferință pe tema „Căsătorie sănătoasă — familie sănătoasă”. Trebuie neapărat să iei cuvîntul.

— Eu? — s-a mînat Kolea. Păi, are să vorbească un lector, un om care cunoaște problema. E candidat în științe. Eu, ce să spun.

— Nimic deosebit. Candidatul în științe are să expună principiile generale ale legăturilor de familie și dumneala ai să împărtășești tovarășilor din experiența pe care o ai. Ai să legi adică teoria de practică.

— Dar n-am nici un fel de experiență familială. Sint căsătorit de trei luni abia. Ce experiență să am?

— Ei, n-o face pe modestul — îl amenință cu degetul președintele. Mergi cu nevasta la piață?

— Merg.

La repetiție

— În piesă se spune: „Ii sărută mîna”...
— Scuzăți-mă, încă nu cunosc prea bine rolul.

desen de M. Ușat

— Duci plasa cu cumpărături?

— O duc.

— Ei, atunci să arăți, de pildă, cum îți ajuți soția în gospodărie. Pentru că la noi mai sint cîte unii care nu vor să adică nici o găleată cu apă: se tem să nu-și compromită demnitatea de bărbat.

În fața unui asemenea argument, pînă la urmă, Kolea s-a învoit.

Cuvîntarea lui a avut un succes neașteptat. După conferința plătitoare și greoaie, de o oră și jumătate, a candidatului în științe, cuvintele sprînzare ale tînărului au însufleșit adunarea, pe jumătate adormită. Kolea a fost răsplătit cu aplauze entuziaste. Un colaborator al postului de radio local, care asistase la manifestare, a imprimat cuvîntarea pe bandă de magnetofon și a doua zi, la emisiunea specială „Să ne ajutăm soțiile”, cuvîntul inginerului Ivanov a fost transmis în întregime, fără obișnuitele prescurtări.

După o altă zi, Kolea a fost invitat să ia cuvîntul la o ședință a activului sindical al cooperativei „Panglica și jartiera”, închinată măsurilor de întărire a familiei. Și numai ce a sfîrșit de vorbit acolo că imediat a fost rugat să postească și la clubul fabricii „Mobila” ca să ia cuvîntul la serata organizată de tineret pe tema „Pentru o viață utilizată”.

Iar apoi invitațiile au început să curgă una după alta. Kolea slabise, era tras la față. Nu mai dormea nici patru ore pe noapte căci trebuia să-și pregătească cuvîntările. Pentru că de obicei, după slujbă, îl așteptau cîte o „Pobedă” sau o „Volga” care-l duceau la următoarea adunare...

L-am întilnit iar duminică trecută. Se întorcea singur de la piață, cu o plasă plină de pachete.

— Dar unde-i Galea? — l-am întrebat mirat.

Bietul Kolea a oftat plin de amărăciune:

— A plecat la mama ei, la Odesa. Mi-a spus că așa nu mai poate trăi... Ei, dar iartă-mă te rog. Mă grăbesc. Diseară trebuie să vorbesc la adunarea tineretului de la clubul minerilor pe tema „Să întemeiem o familie fericită”...

A. Pecenov

AZI ȘI MINE

ULTIMELE ZILE CÎND
MAI PUTEȚI DEPUNE
BULETINE PENTRU

TRAGEREA SPECIALĂ PRONDEXPRES DIN 30 AUGUST

Incheind la

ADAS

ASIGURĂRI
DE VIAȚĂ
realizate

- prevedere pentru voi și familiile voastre
- economie
- și
- participați la tragerile lunare de amortizare

Ce crede „americanul de pe stradă”...

de Joseph Morse

Prin însăși profesia lui, ziaristului îi e dat să întilnească tot soiul de oameni, să le scruteze atent chipurile, să le pătrundă gândurile și să le ghidească dispoziția după expresia ochilor. În ultimele zile m-am ocupat stăruitor de asta, am stat de vorbă cu zeci și zeci de new-yorkezi. Tema discuțiilor noastre? Ceea ce-i preocupă azi pe toți compatrioții mei americani — schimbul de vizite dintre premierul sovietic, N. Hrușciov și președintele S.U.A., D. Eisenhower.

Pot să afirm absolut convins că zdrobitoarea majoritate a americanilor simpli a răsuflat ușurată la auzul acestei vești. Primul ministru Hrușciov va veni „la noi”; președintele Eisenhower va pleca „la ei”. În conștiința americanilor, acești „la noi” și „la ei” s-au apropiat neașteptat de brusc. De altfel trebuie să arătăm că nu este primul an când oamenii se pregătesc sufletește pentru aceste vizite, punându-și în ele mari și sincere speranțe.

În ultimul timp ei au urmărit cu aviditate ziarele care scriau despre vizitele „la ei” ale unor personalități din America: guvernatori de state, senatori, conducători de organizații științifice și obștești. Și, firește, compatrioții mei păstrează vie amintirea vizitelor lui Mikoiian și Kozlov în Statele Unite și a recenteii călătorii în Uniunea Sovietică a vicepreședintelui Nixon.

În rîndurile de față aș vrea să vă povestesc cum reacționează oamenii simpli americani, în limbajul propriu al „omului de pe stradă”, față de apropiata vizită în America a lui Nikita Sergheevici Hrușciov. Dar mai întâi trebuie să fac o rezervă nu prea îmbucurătoare, însă necesară. În țara noastră încă n-a dispărut teama de a vorbi deschis, generată de trecutul apropiat. McCarthy n-a murit de prea multă vreme. Americanilor nu le place să răspundă ziaristilor la întrebări politice și mai ales la întrebări care privesc Uniunea Sovietică. De aceea nu-i ușor să iei un interviu în legătură cu probleme actuale, acute „omului de pe stradă” din New York. Omul fie că se retrage îndată în carapacea lui, fie că-ți aruncă priviri iscoditoare, cîntărindu-țe parcă spre a se convinge dacă nu ești cumva agent al poliției politice și dacă discuția asta n-ar putea să-l coste prea scump...

Dar în cele din urmă, dacă ai o înfățișare cumsecade, de american obișnuit, tot acceptă să stea de vorbă, simplu și fără fașoane, păstrînd totuși o oarecare rețineră.

Primul meu interlocutor a fost un om de vreo 35 de ani, înalt, bine făcut, cu câteva fire argintii în părul negru și cu ochi albaștri de anglo-saxon.

— Vizita lui Hrușciov? Vizita lui Eisenhower? Sigur că-l foarte bine! Aceste vizite răspund dorinței noastre a tuturor, și a americanilor și a rușilor: trebuie să se stabilească în sfîrșit o pace tracică.

Interlocutorul meu, veteran a două războaie, mi-a spus că e sătul de război, că nici nu se poate gândi la un nou măcel, că-l pur și simplu imposibil!

— Sunt dintre cei care au purtat pușca pe umeri și au gustat din ciorba soldățească. Cum pot fi eu împotriva venirii lui Hrușciov la noi?

Dar deodată a tăcut și apoi m-a întrebat cine sînt și la ce ziar lucrez. Afînd că lucrez la „Worker”, a dat gînditor din cap, mi-a întins mîna și s-a depărtat...

În aceeași zi am stat de vorbă cu un american mai în vîrstă; să tot fi avut vreo 50 de ani. Era un mic prăvăliaș dintr-un cartier new-yorkez cu populație amestecată; în acest cartier locuiesc și mici negustori și foarte mulți muncitori. Auzind întrebarea mea, prăvăliașul a lăsat cirpa cu care ștersese pină atunci teigheaua, s-a gîndit puțin și mi-a răspuns:

— După părerea mea, prea am tărăgănat-o cu invitațiile. Trebuia să-l invităm pe premierul rus încă de acum cîțiva ani. Știi, eu în timpul liber citesc cărți de istorie. De aceea părerea mea nu vine așa, din cer. Și în general noi, americanii, primim acum treburile politice cu mai multă seriozitate decît atunci cînd eram copii. Poporul citește mai mult, știutorii de carte s-au înmulțit în jumătate de veac. Dar mai ales, — și interlocutorul meu clipi șiret din ochi, — am învățat să citim și printre rînduri!

Tăcu din nou, apoi continuă:

— După părerea mea toți americanii trebuie să fie bucușori că premierul sovietic va veni la noi și va sta de vorbă cu ei, iar dinșii cu el. E un lucru care are să fie pe placul tuturor.

După care, interlocutorul meu îmi aminti din nou că nu-i străin de istorie. Că știe din cărți ce-i acela socialism. După părerea lui, socialismul este un sistem legal și nu o erezie sau un complot subversiv. El nu-i socialist și nu va fi niciodată. Dar nu are nimic împotriva oamenilor care sînt pentru socialism. Fiecare are dreptul să gîndească cum crede că-i mai bine.

— Iar pe mister Hrușciov — mi-a spus el și a lovit cu dosul palmei în teighea, — am să-l salut, fiindcă omul acesta vrea pace. Orice-ar scrie ziarele noastre, sînt convins de asta. Rușii au suferit destul de pe urma războiului. Acum — am văzut la Expoziția lor — sînt ocupați construiesc mereu și construiesc foarte bine. Atunci de ce să vrea război?

Ne-am luat rîmas bun. Conducîndu-mă, prăvăliașul a mai adăugat:

— Aș fi foarte bucușor să-l pot vedea personal pe mister Hrușciov, cînd o să vină la noi...

Cu gîndul la discuția cu micul negustor din New York, am luat un taxi și m-am îndreptat spre Expoziția sovietică. Șoferul era new-yorkez gel-beget și locuia într-un cartier de oameni săraci; avea o față slabă, cu nas ascuțit, un limbaj grosolan, puțin batjocoritor, ca majoritatea șoferilor noștri.

— La dracu! Ce mai trebuie întrebări? Foarte bine, să vină Hrușciov la noi. Iar Ike să plece acolo. Oamenii mari trebuie să stea de vorbă. Principalul e să scăpăm de război. Iar noi aici parcă am fi toți legați la ochi — nu știi ce te așteaptă miine! Ați văzut ce bine l-au primit rușii pe Nixon? E drept că nu sînt un partizan de-al lui, la alegerile trecute am votat pentru democrați. Dar îmi place că în Uniunea Sovietică un american a fost primit atît de bine.

Și șoferul s-a întors spre mine și mi-a spus, privindu-mă cu ochii lui pătrunzători:

— Cred că și mister Hrușciov o să fie bine primit la noi. Este reprezentantul poporului rus, al unui popor mare, oaspeți ca el trebuie primiți cum se cuvine.

L-am întrebat dacă a fost la Expoziția sovietică de la Coliseum. Mi-a răspuns că dorește foarte mult, dar încă n-a izbutit dat fiind că lucrează cite 12 ore pe zi. Dar va face tot posibilul să vadă Expoziția. Și n-ar avea nimic contra să viziteze și Expoziția americană de la Moscova, ca să vadă ce atitudine au rușii față de ea.

Pe față șoferului apărură deodată un zîmbet șiret.

— Mi-au spus băieții că au citit în ziare că acolo e expusă o casușă americană pe care oricine o poate avea aici. Dacă aș putea să-l duc cu taxiul meu pe mister Hrușciov pe strada unde locuiesc, s-ar convinge că nu toți americanii se lăfăiesc în asemenea casușe... Nu, nu putem să-l prostim pe ruși, și de ce am face-o? Nici mie nu mi-ar conveni dacă ei ar căuta să ne prostescă. Cred însă că rușii n-au de ce să facă una ca asta. Așa spun cei care au văzut Expoziția lor...

Cutreierînd sălile Coliseumului m-am gîndit cu tristețe că Expoziția se va încheia a doua zi și am continuat interviul cu „omul de pe stradă”. Ce pot să spun? Toți cei cu care am stat de vorbă erau sinceri bucușori de vizita premierului Hrușciov. Toți speră că se va încheia un tratat de pace. E drept, unii și-au exprimat îndoiala că asta s-ar putea obține îndată. Dar sensul raționamentelor tuturor era același: mai bine să duci tratative îndelungate decît să începi războiul în cîteva zile.

Nu mai un singur om din cei întilniți de mine avea altă părere. Era vicedirectorul unei mari firme de construcții, un om ursuz, născut în Germania. Expoziția produsese asupra lui o impresie puternică, totuși față de vizita lui Hrușciov avea o atitudine ostilă.

— Cred că n-o să fie bine, — mi-a spus el socotînd pe semne că aș fi un reprezentant al „marii prese”. — Americanii pot să-l creadă pe Hrușciov și nu-l bine să-i crezi pe ruși. Noroc că în rîndul poporului american oamenii de soială lui alcătuiesc un procent foarte scăzut.

A doua zi dimineața am cumpărat „New-York Times” — un ziar american extrem de influent și care nu nutrește sentimente prea calde față de Uniunea Sovietică. Paginile lui cuprindeau o sumedenie de scrisori primite din partea cititorilor care tînuseră să comenteze apropiata vizită a lui N. S. Hrușciov. Toate comentariile erau aprobatoare, multe chiar entuziaste. Una din scrisori mi s-a părut cu deosebire semnificativă pentru sentimentele tuturor americanilor. Ea începe așa: „Nu numai noi, ci întreaga lume trebuie să se bucură auzind că președintele Eisenhower și premierul sovietic Hrușciov vor face un schimb de vizite. Datoria noastră, a americanilor, este să-l primim cu căldură pe premierul sovietic, să-i arătăm că sîntem oameni maturi, copți”. Autorul scrisorii cerea apoi compatrioților săi să nu dea ascultare celor ce seamănă vrajbă, „profetilor urii și al războiului”, care au și început să se străduiască pe toate căile „să strice dispoziția majorității americanilor care salută invitația liderului sovietic”. În finalul scrisorii, autorul scrie că omenirea pășește într-o etapă nouă, etapa păcii. Sînt convins că cei mai mulți americani nutresc sentimente similare. M-am încredințat de asta sînd de vorbă cu „omul de pe stradă” nu numai în ultimele zile, ci și în cursul îndelungilor mele călătorii prin Statele Unite, făcute în ultimii ani.

New York
(Din „Ogoniok”)

Diversiunea atomică din Sahara

„Franța este în pragul săvirșirii unei cumplite crime împotriva omenirii — a scris într-un articol de fond ziarul sirian „Saut al-arab”. Ea vrea să transforme deșertul Sahara într-un cîmp de monstruoase experiențe atomice și deucidere a unor oameni nevinovați...”

Presă din întreaga lume publică mereu știri în legătură cu apropiatele experiențe cu bomba atomică franceză.

Se pare că a și fost fixată regiunea — poligonul Reggan din vestul Saharei. Conform declarațiilor unui reprezentant al ministerului de Externe francez, socialistul „pregătește puncte de observație în jurul poligonului de experimentare în vederea studierii condițiilor meteorologice, a contaminării apelor și a altor eventuale consecințe ale căderii precipitațiilor radioactive...”. Ziarele relatează că la explozia ce va avea loc probabil chiar la sfîrșitul lunii august, va asista însuși președintele De Gaulle, care urmează să facă o călătorie în Algeria. E drept că departamentul lui Jacques Soustelle dezmente aceste știri, dar problema care interesează este oare aceea a datei experienței? Se înțelege că nu. E vorba de faptul că guvernul francez intenționează să dea apropiatelor experiențe caracterul unei demonstrații politice.

Lucrul e cu atît mai evident cu cît, din punct de vedere militar, efectul bombelor atomice franceze nu poate fi decît redus. După cum arată presa străină, bomba atomică franceză ar fi o construcție voluminoasă și costisitoare, care „s-a demodat” de foarte multă

„măsură represivă”, transferindu-și bombardierele atomice din Franța în Anglia.

Pierzîndu-și speranța în obținerea bombe americane, Franța a căutat, cu o energie sporită, să inventeze faimoasa „bombă franceză” care deși nu e gata a și fost planificată pentru experimentare în Sahara...

Se pare că savanții atomiști francezi nu s-au descurcat totuși fără ajutor din afară. O serie de ziare engleze afirmă că în centrele de cercetări franceze lucrează oameni de știință germani, dintre care unii au fost în slujba lui Hitler și că Germania occidentală oferă Franței un ajutor financiar. Aceste știri au stîrnit proteste în presa franceză și vest-germană; cu toate acestea, ele se apropie foarte mult de adevăr. „Colaboratori ai serviciului de investigații al N.A.T.O. — scrie „Daily Herald” — arată că Germania dorește să aibă bomba atomică... Ajutînd Franța, germanii vor putea participa direct la producția de bombe atomice, deși oficial ei nu se vor ocupa de fabricarea și proiectarea armelor atomice...”

Căci cum altfel, dacă nu prin interesul comun pentru bomba atomică poate fi explicată alianța franco-vest-germană în cîmpul diplomatic, opoziția comună a Franței și Germaniei occidentale față de toate planurile de destindere a încordării în Europa, onozii manifestati atît de evident în cursul conferinței de la Geneva a miniștrilor de Externe? Oare nu din aceeași cauză Franța și Germania occidentală au fost singurele țări europene care au primit cu zîmbet acru știrea apropiatei vizite a lui N. S. Hrușciov în S.U.A. și a vizitei de răspuns în Uniunea Sovietică a președintelui Eisenhower?

Așa cum subliniază ziarul conservator englez Daily Telegraph, alianța dintre generalul De Gaulle și cancelarul Adenauer duce la rezultate extreme de nedorite pentru cauza păcii. „Acești doi oameni încăpățînați, orgolioși — scrie ziarul — se ridică împotriva salvării lumii de bomba nucleară”. După părerea lui Daily Telegraph, bomba pe care Franța și Germania occidentală o creează împreună va fi folosită în vederea „înlăturării oricărei lăsticități a Occidentului față de Rusia”...

Mai e de mirare atunci că aflînd de noua inițiativă pasnică a guvernului sovietic, care e gata să-și asume obligația solemnă de a nu efectua primul nici un fel de experiențe cu arma nucleară, un reprezentant al ministerului de Externe francez a declarat textual:

„Vom renunța la experiențele atomice numai cînd vom fi încredințați că bombele noastre sînt eficace. Hotărîrea rușilor nu va avea nici o influență asupra noastră”.

Intenția Franței de a experimenta bomba atomică în Sahara a stîrnit firește un val de indignare în țările africane și arabe. În legătură cu această împrejurare presa burgheză franceză lansează zvonuri cum că ar fi vorba de o bombă „curată” și că efectul ei radioactiv va fi neînsemnat. Orice explicații s-ar da, însă, această bombă — care n-a explodat încă — răspîndește precipitații radioactive dăunătoare. Ea otrăvește atmosfera de încredere care se creează acum între Răsărit și Apus.

Oamenii politici francezi trăiesc astăzi încă în ziua de ieri a relațiilor internaționale și ar dori să extîndă această zi de ieri și asupra relațiilor ulterioare dintre popoare. Dar ceea ce era la modă pe vremea lui Dulles, s-a demodat acum. Viitorul nu este al bombelor atomice, ci al înțelegerilor, acordurilor de colaborare și prietenie între popoare.

(Din „Sovetskaja Rossia”)

I. Nikolaev

AFRICANUL: — După părerea dumneavoastră aici ar trebui să fie veșnic pustiu?
(Din ziarul „Süddeutsche Zeitung”)

vreme în țările care dețin arma atomică...

Ce determină atunci guvernul francez să experimenteze, încordîndu-și ultimele puteri, o bombă puțin eficace și costisitoare în Sahara?

O seamă de oameni politici francezi nu concep „măreția” Franței fără arma atomică. Încluderea Franței, prin orice mijloace, în „clubul puterilor atomice” — este o „idee fixă” a actualei politici externe franceze. Mai înfrî Franța a încercat în zadar să dobindească secretele atomice de la aliații ei americani. Care a fost rezultatul acestor tratative diplomatice? Guvernul francez a hotărît să nu mai pună la dispoziția americanilor baze pentru stocarea armei rachetă pe teritoriul Franței iar S.U.A. a luat drept răspuns o

SĂPTĂMÎNA

TIPARUL: Combinatul Poligrafic Casa Scintell „I. V. Stalin”